

BOEM@

REVISTĂ DE LITERATURĂ ȘI ARTĂ - ISSN: 2066-0154

Noiembrie 2023 (Anul XV) Nr. 177 (11/2023)

BOEM@

Noiembrie 2023 (Anul XV) Nr. 11 (177) - 44 pagini

ISSN 2066-0154

Apare sub egida **A.S.P.R.A.**

Asociația Scriitorilor pentru Promovarea Realizărilor Artistice

Editor: Editura Boem@

11 / 2023

COLEGIUL DE REDACȚIE

Director: Petre Rău

Redactor-șef online: Mihail Gălățanu

Redactor-șef adjunct: Denisa Lepădatu

Redactori: Constantin Oancă, Tănase Dănăilă, A.G. Secară, Mihaela Vaida, Dan Ion Sanda, Grigore Grigore, Lucia Pătrașcu, Cristina Roșu

Grafică: Elena-Liliana Fluture

Tehnoredactare: Daniela Cașu

Colaboratori: Maria Timuc (București), Luca Cipolla (Italia), Lidia Grosu (Chișinău), Florin Logreșteanu (Craiova), Ana Opran (Vaslui), Melania Cuc (Bistrița), Carmen Racovița (București)

X X X X X X X X X X X X X X X X

Revista literară BOEMA o puteți citi și pe site-ul

www.edituraboema.ro/boema/

www.boema.inforapart.ro

actualizat permanent de: *Editura Boema*

Email: boema@edituraboema.ro,

aspra@edituraboema.ro, petrerau@yahoo.com

Telefon: **+40 726 337376**

ADRESA REDACȚIEI: Str.Regiment 11 Siret, Nr. 17, C20/42, parter, Galați, 800331

Abonamente: boema@inforapart.ro, tel: **0726 337376**

- În numele libertății absolute de exprimare, autorii răspund în mod direct de conținutul materialelor publicate.
- Materialele trimise trebuie să fie în format electronic (Word, RTF, PDF) și să conțină diacritice.
- Din respect pentru cititorii noștri, revista nu publică decât în mod excepțional texte apărute în alte publicații (inclusiv pe internet).

**Literatură
și
Artă**

DIN CUPRINS

Poezie: **Mihai Mercicaru** (p.3), **Ana Opran** (p.4), **Arsenie Augustin** (p.5), **Mihai Brașoveanu** (p.7), **Nicu Brezoianu** (p.10), **Marieta Cristian** (p.15), **Vasile Dan Marchiș** (p.21), **Adrian Grauenfels** (p.23), **Mihai Manolescu** (p.25), **Oana Irina Nechifor** (p.26), **Maria Anastasiu** (p.30), **Ana Mirabela Diacu** (p.31), **Mónika Tóth** (p.32), **Ionel Rusu** (p.34), **Eugenia-Lucica Delcea** (p.40)

Proză: **Petre Rău:** Fetița îndrăgostită de Pitagora (fragment de roman) (p.10), **Constantin Geantă:** Peregrin la Templul Soarelui (p.13) / Nepotul lui Noe (p.14), **Camelia Gabriela Mitu:** Un dar unic (p.16), **Eugen Oniscu:** Suflet mânănit (p.18), **Ilie Fîrtat:** Colae a lui Lipici (p.27), **Mihai Iunian Gîndu:** Ultimul rol (p.33), **George Dimitriu:** Mileaua și storcea (p.38), **Marius-Sorin Enache:** Dosarul Angheliescu (p.41)

Eseu: **Petre Rău:** Eminescu și poeziile sale pentru copii (p.35)

Pictură: **Ana Opran:** Expoziție emersivă la Atelier des Lumières - Paris. Marc Chagall Paris - New York (p.8)

Semnal: **Leon-Iosif Grapini:** O nouă carte despre Liviu Rebreanu (p.6)

Epigramă: **Vasile Manole:** Epigrame (p.29)

Anunț: **Redacția:** Comunicat de presă: Festivalul "Romeo și Julieta la Mizil", ediția a XVII-a (p.18)

Cărți: **Redacția:** Cărți sosite la redacție (p.43)

Grafică:

Coperta I: Pixabay - Ochiul toamnei

Coperta IV: Carmen Racovița – Asemic page

Interior: Grafică de Elena Liliana Fluture

www.boema.edituraboema.ro

Mihai MERTICARU

SINGURA AVERE

Ai tresărit puțin
când ți-am intrat neinvitat în vis
în timp ce tu, gânditoare, te dezbrăcai
de mituri.

Într-un târziu, puțin afectată,
mi-ai prezis
că mă voi împletici prin asfințituri,
că mă voi trezi ascuns
între două cuvinte fermecate,
spărgând cu fruntea ziduri
și zigurate,
zigzagând printre colivii și ape tulburate.

misterele, cum vezi, sunt temelia casei
noastre
cu acoperișul de nesomn și himere,
protectoare sigură de pagube și
dezastre,
visul fiindu-ne singura avere...

UISEZ

Visez să adorm la umbră de stindard,
așa, ca într-o joacă, într-o doară,
în inimă de fată, în veci, să ard
și să mă aciuiez în tot ce zboară.

aș mai vrea, Părinte, să mă prefaci
în gingașa floare crizantemă,
în nesfârșită câmpie de maci,
pe fruntea iubitei, diademă.

și, dacă nu te superi, Doamne, mai vreau
să mă prefaci în cristalin izvor,
din care însumi nesățios să beau
și să răcoresc frunțile tuturor

iubitelor ce vor plânge după mine,
de lacrimi, să le spăl obrăjorii,
deasupra-mi, o salcie să se încline,
în juru-mi, să s-adune cititorii.

SCRISOARE MAMEI

Pășind pe pajiști de flori înmiresmate,
în miresmate,
grăbită să prinzi un colț de eternitate,
de eternitate,
ți-ai croit unicul și nesfârșitul tău drum,
străjuit de plopi înalți de fum,
de fum,
și ai plecat departe, departe
și-o lume întreagă ne desparte, ne desparte,
doar visul mai poate să te încapă,
să te încapă
când te zăresc dincolo de-o apă, de-o apă,
apa curge tot devale, tot devale,
clipa-mi curge spre matală,
spre matală...

NOSTOMANIE

Bețești,
satul tău de vis,
satul paradisi,
își flutură zdrențele tristeții.

primul plop răsărit în cale
te strigă după poreclă,
nemaștiindu-ți numele format din
mai multe vocale.

înfiptă într-un spin,
plânge o inimă însângerată,
dintre flori, umbra mamei ți se arată.

corbii croncănesc pe stâlpul porții deschise,
ascultând ecoul pașilor tăi pierduți
în lumi necuprinse.

copilărie, poveste,
jumătate murmurată, jumătate visată,
nu mai știi dacă a fost sau n-a fost niciodată.

poteca întortocheată se varsă într-un labirint,
la capăt, presupusă luminiță, un mărgărit.

pe ulițele satului răscolite de vârcolaci,
te întâmpină doar umbre muștrătoare de baci.

o moară macină continuu
absențe și pustiiuri,
orizonturile-s umbrite de văluri de griuri.

s-a făcut așa de târziu ori ți se pare
că nu mai e nici timp, nici de la cine
să-ți ceri iertare.

(continuare în pag. 4)

MODOVĂ, GRĂDINĂ SUSPIN-DATĂ

Moldovă, grădină suspin-dată,
de oribile poftte parcelată,
pași-ți sunt uituci și-n gol se afundă
într-o ceață deasă și imundă.

Moldovă, candelă cu lacrimi amare,
nu mai sta-n genunchi, ridică-te-n picioare!
cine te-a aruncat așa departe
și te-a-ngrădit cu vorbe deșarte?

Moldovă, grădină suspin-dată,
rană supurândă, nevindecată,
ajuns-ai sobor de slugi,
de ce rabzi, de ce nu fugi?

nu ți-e dor de frații tăi,
de ce stai tot printre răi?
dărâmă zidul, repară podul,
taie-i captivității nodul!

NOAPTE BUNĂ, TATĂ

Noapte bună, tată, noapte bună,
ai plecat și-s singur în furtună,
dormi adânc, n-auzi cum tună
și-ai uitat să fim iar împreună!

noapte bună, tată, bună noapte,
te-ai culcat pe un morman de fapte,
n-auzi strigături, n-auzi nici șoapte,
ne mistuie pe ruguri doruri coapte!

noapte bună, noapte bună, tată,
câinii nu mai conțin să bată,
floarea din livezi e scuturată,
satul nu mai e ce-a fost odată!

noapte bună, noapte bună, tată,
o dată-n viață ai făcut-o lată,
de mână c-o absență nimbată,
te-ai rătăcit în zarea bifurcată!

bună noapte bună, bunule tată,
satul e trist cum n-a fost niciodată!

Ana OPRAN

Tangaj în amurg

Amurgul trece prin mine,
pasăre bolnavă
cu aripi aprinse,
corabie pirat
încinsă de flăcări
plutind implacabil
pe așchii de vise.
O clatină valuri,
o bântuie noaptea,
vârtejuri o cheamă
în mreje de-abis;
ea-și lunecă scrumul
acolo, spre zare
sisific tăindu-și albastră cărare
să prindă portalul luminii deschis.

Uitare... (sonet)

Ce tandru mă-nvălui astăzi, uitare,
Cu vraja din limba-ți neagră de șarpe!
Orfeu se stinge pe sonuri de harpe,
Lethe - mi închide dureri sub zăvoare.

Nu- i cântec mai dulce dus peste ape,
În glas de sirene, veninuri mai rare...
Căci floarea ta de întuneric are
Foșniri de miere, sufletul s-adape.

Dacă inima se zbate să scape
Din mrejele somnului, leagăn lănos,
Ochii mei se-nchid sorbiți de noapte

Pleoapele de plumb curgând lenevos.
Pânze de noduri se țes peste clape
Albe sinapse, efluvii de șoapte...

(continuare în pag. 5)

O, Doamne
 De-aș putea să torc pe-o melodie
 urma subțire a păsării în zbor,
 firul de mătăse-al suflului ușor
 când ziua-nsomnurată,-n toamnă
 se coboară...
 cu penelul de sedef să fac s-adiie
 vibrația-lumină-a lepădării de sine
 când nimfa fluture de-azur devine
 și colb de lună-i pudrează pulsația vie
 născându-se să moară...
 de-aș putea să prind doar o scânteie
 din vâlvătaia razelor în asfințit
 în cântec de lumină toropit
 sufletu-mi, de viață însetat,
 s-o beie...
 o, Doamne
 rogu-TE
 și azi ca ieri
 din ierni,
 din primăveri,
 din toamne chiar
 urzește-mi Invieri!

Arsenie AUGUSTIN

Mă înconjoară cea mai sacră tăcere,
 Dansează în jurul focului
 Ca și cum ar fi singură în caruselul cuvintelor.
 E noaptea meduzelor galbene, fosforescente,
 Plimbându-și goliciunea prin valuri
 Spre absolut.
 Îmi legăn fruntea în locul unde se odihnesc
 Clovni obosiți de prea multe râsete.
 Jos pe trotuar zac hainele celor cu aripi
 Ascuțite ce se-ascund între umbre
 Iar oamenii grăbiți calcă pe ele
 Uitând să-și curețe oasele
 De întuneric.

Vântul nu-mi mai ascultă singurătățile
 Așa cum o făcea atunci când
 Îmi coseam pe dinăuntru lumina
 Sau când traversam pasajele ticsite cu gânduri
 Înfometate de zbor.

Se scutură magnoliile și cresc
 În mijlocul orașului
 Primăveri de sârmă ghimpată.
 Azi las urme pe zgură
 Măine adun cioburile zâmbetelor
 Rămase la ivirea zorilor.

Dă-mi un loc să-mi pun visele,
 Desfă-ți rănile ca un cer
 În ele să-mi așez veșnicia cenușii.

Aud orga într-un colț de tăcere,
 Umbre aleargă peste lutul
 Ce-mi înconjoară uimirea.
 Deschid iar peștera
 Spre lumina din măruntaiele lumii,

Îmi spăl ochii în apele
 De ieri ale morții.
 Tot ce am mi se află pe buze
 Strivit între aripi și taine uitate
 La marginea timpului.
 Gardianul hazardului pliază pe umeri
 Acorduri și cuvinte-zăbrele,
 Întinde la picioarele mele abisul
 Ca pe-o răscruce fixată-n oglindă.

În camera cu amprente de sânge
 Îmi ronțai durerile
 Ca pe niște oase uitate
 Departe în lumina-răscruce.
 Deșir culori confuze
 Elegant coborâte din pieptul
 Cu mii de inimi tăcute.
 Nu spun cuvinte, smulg ace din
 Hainele serii ce-acoperă
 Jumătăți inegale.
 Vreau să-ți ridic mâinile spre abisul
 Pe care-l vezi doar în somn
 Atunci când aștepți clipele
 Strivite sub talpa de humă.

Leon-Iosif GRAPINI

O nouă carte despre Liviu Rebreanu

Cine îl cunoaște pe istoricul și criticul literar Iacob Naroș și este familiarizat cu opera sa, descoperind ultima lui carte editată, va considera firesc ca și noua apariție să trateze biobibliografia marelui romancier Liviu Rebreanu, asta pentru că nu îi este străină pasiunea autorului măierean devenită, am putea afirma, obsesie admirativă pentru universul Liviu Rebreanu.

Cartea pe care ne-am propus s-o semnalăm (*Liviu Rebreanu și Rebreanii. O biobibliografie documentată*, Editura Școala Ardeleană, Cluj-Napoca, 2023, 268 de pagini) este a treisprezecea din palmaresul literar al lui Iacob Naroș, dintre cele treisprezece, socotind-o și pe cea de față, opt tratează viața și opera întemeietorului romanului românesc modern, al căror titlu îl reținem: *Nume proprii în opera lui Liviu Rebreanu* (debut editorial, 2010), *Romanele lui Rebreanu* (2012), *Romanele lui Rebreanu* (ediția a II-a, revăzută și adăugită, 2013), *Rebreanu în Mileniul III* (2014), *Liviu Rebreanu și Cuibul visurilor* (2016), *Liviu Rebreanu și proza scurtă* (2019), *Liviu Rebreanu și noua critică* (2021 – volum premiat în cadrul Festivalului Național de Proză/Saloanele „Liviu Rebreanu”, ediția XXXIX, din același an). La acestea se adaugă zeci și zeci de articole pe aceeași temă, Liviu Rebreanu, apărute în diverse reviste literare.

Primele trei capitole dintre cele opt care acoperă mai bine de jumătate din volum sunt dedicate neamului rebrenilor și părinților marelui scriitor, Ludovica (fostă Diuganu, „care se trăgea dintr-o familie a unor vechi cărturari ardeleni”) și Vasile („primul din neamul rebrenilor cu știință de carte”, „coleg de liceu, de clasă și de bancă cu marele Coșbuc” și posibil învățător al fiului său Liviu), din care reies amănunte despre înfățișarea și conduita celor care i-au dat viață.

Capitolul patru, intitulat „Primul născut Liviu, Alfa după mamă”, se întinde de-a lungul a peste șaiszeci de pagini și ne pune în temă cu o multitudine de informații despre cel născut la Târlișua într-o seară în care „a fost o formidabilă ploaie de stele”, despre „Cuibul visurilor” (localitatea Maieru, din județul Bistrița-Năsăud), unde Liviu „a trăit cele mai frumoase și mai fericite zile ale vieții” sale și de unde a plecat, „cale de cinci ore cu trăsura”, plângând amarnic, spre liceul de la Năsăud, despre elevul de la Năsăud, unde, recitând *El-Zorab*, „a debut ca artist cu succes și mari emoții”, liceu care i-au dat „primele îndrumări de literatură românească”, și de la

Iacob Naroș

Liviu Rebreanu și Rebreanii

O biobibliografie documentară

Bistrița, în anii în care Liviu „a fost cuprins și de sentimentul primei iubiri”, de la Școala Superioară de Honvezi din Sopron, Ungaria, unde s-a apucat să scrie „piese de teatru, cu predilecție drame sumbre și sociale”, și despre studentul de la Academia din Budapesta, în anii în care se produce publicarea, sub pseudonim unguresc, a unei povestiri într-o revistă din capitala Ungariei, după cum însuși marele Rebreanu mărturisește. În continuare, tot în acest amplu capitol, îl găsim pe Liviu Rebreanu (Rebreanu Oliver) în ipostaza de militar în armata cezaro-crăiască, timp în care a început să scrie „o literatură de salon, pe lângă piese de teatru și proză”, „dar colonelul l-a sfătuit să se lase de scris pentru că nu se cade ca un ofițer notat excelent să se ocupe cu... fleacuri”. În „Liviu și Prislopul Năsăudului” ne sunt oferite câteva date despre scriitorul plecat de pe plaiurile someșene, care, renunțând la uniforma militară, a ocupat, timp de doi ani, funcții mărunte în Măgura Ilvei, Nimigea și Nepos, ani importanți pentru parcursul său literar, întrucât „a cunoscut îndeaproape țaranul, a citit literatură română și nu numai” și s-a pregătit pentru călătoria sa „La București”, cum se intitulează următorul subcapitol. În cele ce urmează, Iacob Naroș ne ține la curent cu „Popasul lui Rebreanu la Craiova”, „Rebreanu și proza scurtă”, „Rebreanu – cronicar teatral” și „Între publicistică și proză – șapte ani de acumulări”. Capitolul se încheie cu prezentarea pe scurt a lui Rebreanu în calitate de președinte al Societății Scriitorilor din România, de director general al teatrelor și de academician, precum și a celor trei

(continuare în pag. 7)

reviste literare conduse de acesta: *Mișcarea literară*, *Gazeta literară* și *România literară*.

Ultimele patru capitole sunt dedicate lui Emil Rebreanu, a cărui soartă tragică este preluată de Liviu Rebreanu în romanul psihologic, de război, *Pădurea spânzuraților*, lui Tiberiu Rebreanu (*Omega* familiei), a cărui biografie este prezentată „în fugă” de autorul măierean, soției Fanny și fiicei Puia (cea care a avut ca nași de cununie pe „Iuliu Maniu și Elena Coșbuc, văduva marelui poet”), capitole în care găsim câteva „aspecte demne de reținut din viața” acestora, în penultimul, „Rebrenii cuprinși între *Alfa* și *Omega*”, fiind înșiruiți, cu prezentarea succintă a vieții acestora, cei doisprezece copii pe care i-a avut Ludovica, născuți între primul, Liviu, și ultimul, Tiberiu, dar și trei „personaje noi”, soțul unei nepoate și doi cumnați ai marelui scriitor.

De precizat că fiecare capitol și subcapitol este însoțit, de cele mai multe ori din abundență, de „Note și comentarii”, ceea ce dovedește că istoricul literar Iacob Naroș este un împătimit căutător prin arhive și că a citit aproape toate cărțile ce s-au scris despre Rebreanu.

În *Addenda*, găsim o utilă „Cronologie – Liviu Rebreanu și ai săi”, care începe cu anul 1799, când s-a născut Ștefan Diugan, străbunicul pe linie maternă, și se încheie cu 1944 (1 septembrie), dată la care se stinge din viață autorul romanelor *Ion* și *Răscoala*; o bibliografie generală bogată și un „Album foto” cu peste cincizeci de fotografii preluate din mai multe surse, precizate, de către muzeograful Viorel-Daniel Partene și înfățișate publicului în cadrul expoziției de la Muzeul „Cuibul visurilor” din Maieru cu titlul „Liviu Rebreanu – Itinerar bistrițean”. Demne de atenție sunt și alte anexe printre care și „Prezentarea unor cărți închinare rebrenilor”, în care se regăsesc detalii biografice ale acestora. Postfața are ca temă „Ardelenismul ca o stare de spirit”.

În total, o carte elegantă, apărută în condiții grafice deosebite, rezultat al unui efort documentar deosebit, în care neobositul specialist în rebrenologie Iacob Naroș, cu acribie și dăruire, aduce în fața cititorului informații întemeiate pe documente – dovadă subtitlul volumului, „O biobibliografie documentată” – despre viața, opera și familia lui Liviu Rebreanu.

Mihai BRAȘOVEANU

Metanoia

Să-mi iau oglinzile negre ale lumii,
Să mi le prefac în cochilii,
memorii de nautilus, gravurile naturii pe silueta timpului,
Să mi le preschimb în aburi de răsărit incandescent,
gnozele unui univers primar,
Așa, ca să îmi rămână doar Piatra Unghiulară și orbite strălucitoare – matrița veșniciei,
Apoi voi turna în ea lavă străvezie, icoane de pulsuni cerești,
iubirea mea pentru iubirea Lui.

Crin

S-a aplecat asupra șevaletului,
cum își apleacă un înger aripa spre puiul de om.
Apoi a scrijelit pe roca inimii o pisanie,
ca semn al ctitoriei,
ca mai târziu să scoată rouă din acuarela icoanei.
Ca ramă și-a căutat printre gânduri un crin,
dar, nu a găsit decât mireasma lui proaspătă,
risipită pe marginea unei file de acatist.
Doar o boare de crin. Doar fior de icoană.

Liturghie

*Liturghie - Însuși Tu lucrând,
Toată Veșnicie, toată Lumină,
Doamne, Viața -Ți sorbită în gând,
Împreună șoptire pe buze de tină.*

*Liturghie de Viață Făcătoare,
Miride cerești în miriade de Sori,
Fă-ne Doamne Chivote păstrătoare
De iubire și izvor al eternelor zori.*

*Liturghie - a lumilor Poartă,
Pășire înlăuntru, Pășire în Cer,
Sfășiere și Înnoire în Lumea cea Moartă,
Împreună Trudire, Doamne își cer.*

Ana OPRAN

Expoziție emersivă la Atelier des Lumières-Paris Marc Chagall Paris - New York

„Atelier des lumières” - Paris este actualmente un spațiu cultural dedicat artei numerice. Începând din 2018, când și-a deschis porțile, el propune expoziții interactive utilizând tehnologii de proiectare care introduc vizitatorul în profunzimea unor universuri artistice unice.

La origini acest spațiu a fost marea hală a unei vechi topitorii creată în 1835 pentru a produce și vinde piese de fontă și mașini-unelte de înaltă calitate destinate marinei militare și Căilor Ferate. Când, după 100 de ani de activitate, întreprinderea își închide porțile, marea hală va deveni muzeu tehnic pentru produsele sale.

Bruno Monner, Președintele centrului Culturespace - Paris o va prelua, modifica și adapta unui scop artistic-cultural (așa cum vechea gară Orsay a fost transformată în celebrul muzeu care-i poartă numele). Astfel începând din 2018, „Atelier des Lumières” deschide porțile Noului. Președintele afirma cu această ocazie că Numericul trebuie să-și ocupe locul în expozițiile secolului al XXI-lea ca un vector formidabil de difuziune, capabil să creeze poduri între epoci, să unească vibrațiile diferitelor practici artistice și stiluri de creație și să amplifice emoția artistică.

De atunci și până astăzi „Atelier des Lumières” prezintă expoziții tematice care adună milioane de spectatori anual, seducându-i prin imaginarii vizual augmentat de sunet și muzică. A fost în 2018 „Gustav Klimt” (1,2 milioane vizitatori), în 2019 „Van Gogh - La nuit étoilée”, în 2020 „Monet, Renoir...Chagall - Voyages en Méditerranée”, în 2021 „Dali-l'énigme sans fin”, în 2022, „Cézane - Lumières de Provence” și „Kadinski, l'Odisée de l'Abstract”.

Anul acesta în atenția creatorilor spectacolului au fost Marc Chagall și Pau Klee, două figuri emblematice ale picturii și artei moderne.

Marc Chagall, pictorul rătăcitor, își trage seva inspirației din locurile natale (Vitebsk-Rusia) a căror nostalgie o va purta cu sine, o va contopi în pictura sa: „Moi et le village”, „Autoportret aux sept doigts”, „Village sous la lune”, „Le marchand de bétail”, „La maison bleu”, „Au-dessus de Vitebsk”, „Le violoniste”, „Le cerc”... Motivele recurente: căsuțele de lemn, imaginile de fermă, bisericile ortodoxe cu ale lor cupole în bulb, sunt tot atâtea reminiscențe ale Rusiei natale, încarnații ale unui timp pierdut și totodată puncte de reper. Peste imaginea mirifică a copilăriei sale, cu prelucrarea tradițiilor evreiești și a folclorului rusesc se va suprapune influența Parisului,

Pictorul Marc Chagall

unde se amestecă avangarda artistică a marelui oraș cu artiști veniți din lumea întreagă și unde formarea lui ca pictor modernist (îmbinând elemente ale cubismului, fovismului, simbolismului și suprarealismului) s-a desăvârșit. „Nicio academie n-ar fi putut să-mi dea tot ceea ce am învățat plimbându-mă prin Paris, observând expozițiile din muzee” - declară el. Pictază noul plafon al Operei Garnier, acest gigantic tablou de peste 200 de metri pătrați, o adevărată odă închinată muzicii și dansului. Acum se nasc „Bonjour Paris”, „Au-dessus de la ville”, „Hommage à la femme”, „Le rêve d'un nuit d'été”, „Paris par la fenêtre”... Căsătorit cu Bella Rosenfeld, marea iubire a vieții sale și muza lui complice pe durata a 20 de ani, îi consacră acesteia tot talentul și mare parte din creațiile sale: „Les amoureux en verts”, „Bella au col blanc”, „L'Anniversaire”, „La promenade”, „Les Mariés de la tour Eiffel”, „A ma femme”. Ororile celui de-al doilea război mondial, persecuțiile suferite ca evreu sub guvernul Vichy (interzicerea operei sale, retragerea naționalității franceze) îi vor inspira lucrări sumbre, cu imagini terifiante, văduvite de culorile sale explozive: „Résistance”, „Crucifixion blanche”, „Résurrection”, „Libération”...

La invitația celebrului muzeu new-yorkez MoMa părăsește temporar Franța ocupată de nazism și se stabilește la New York, realizând aici (1941-1948) o serie de opere bulversante, bogate în referințe religioase și în reminiscențe ale Rusiei natale. Acestea li se adaugă marele vitraliu dăruit sediului Națiunilor Unite de la New York, adevărat imn închinat păcii, probând noul suflu creativ al lui Chagall și militanțismul

(continuare în pag. 9)

(urmare din pag. 8)

său fervent în slujba păcii și armoniei universale. Experiința vitraliului îi permite să lucreze asupra luminii, să exploateze o paletă cromatică mai vibrantă ca niciodată.

Revinit în Franța, se va stabili la Saint-Paul-de-Vence, pe Coasta de Azur, unde va picta pentru muzeul „Marc Chagall” de la Nisa.

Toată această operă de o bogăție coloristică, de simboluri și motive zăpăcitoare și-n același timp de o mare actualitate a fost exploatată de Giafranco Iannuzzi în crearea unui spectacol de sunet și lumini absolut acapant: imaginile izvorăsc de peste tot, se revarsă asupra publicului pe care-l includ parcă în universul viu al picturilor lui Marc Chagall.

O bucurie a culorii și a muzicii! Și totul sub semnul triumfului vieții și al păcii.

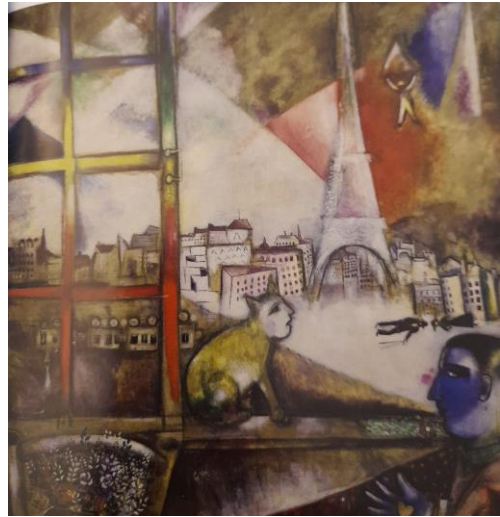
5 noiembrie. Paris

Autoportret

Moi et mon village

Paris par la fenêtre

Les amoureux verts

Crucifixion blanche

Nicu BREZOIANU

cântec

ființa mea vibrează armonii
sunt o partitură infinită
do, re, mi...
cânt în tempouri diferite
în tonalități minore sau majore
sol, la, si...
cânt
viața mea este o baladă mioritică
și eu sunt păstorul ortoman
cel împăcat cu destinul la apus de soare
învinsul
cânt
de fapt am un cult al fatalității
carea m-a paralizat endemic
și de-o fi să mor
ce trist și câtă lașitate
îmi lipsește spiritul de conservare
viața mea este o doină
bineînțeleas de jale
altfel nu se poate
ieșim din canoane

cânt
și mi-e bine
acum cânt dodecafonic
fără nicio noimă,
cânt a pustiu și a sărăcie
nu știu de ce dar așa simt
am cântat teluric
noi vrem pamânt
și ni s-a dat
dar la ce ne-a folosit
cânt
din când în când am falsat neintenționat
am acompaniat marșul istoriei
am cântat treceți batalioane române Carpații
sfântă tinerețe legionară și internațională...
.....
oare ce voi cânta mâine ?

imagini din metrou

caut șperaclul magnetic
simt în ceafă găfâitul condamnaților la viață
degetele îngălbenite de nicotină
scotocesc în buzunarul stâng
printre chei monede și țigări stinghere
în buzunarul drept nu caut
e burdușit cu facturi și pilule
în sfârșit am ajuns în măruntaiele reptilei
ce șerpuiește în subteran
atenție se închid ușile
deschid jurnalul
gazele s-au scumpit
în est ninge viscolit
scandal la CSM
doi români au fost uciși de teroriști în Africa
fata cu hanorac verde
citește un roman de Paulo Coelho
tânărul de lângă ea
butonează un i Phone 5
o bătrână voluminoasă
răstignită peste două scaune
s-a ascuns sub o ciupercă tricotate
atenție urmează stația apărătorii patriei
peronul pe partea dreaptă
îmi pipăi geanta mă agit
coborâți?

noaptea valpurgică

voi sta de veghe la far
îmi voi spăla îndoielile în apele perfide
ale Pontului Euxin
și voi povesti cu Ovidiu
carmen et error
mi-a semnat sentința
suspina poetul exilat printre *metamorfoze*
în lumea aspră a geților
am stat de veghe la far
am hrănit lumina și am hăituit vrăjitoarele
ce coborâseră printre duhuri damnate de pe muntele
Brocken
vapoare cu iluzii au ajuns la miezul nopții în port
ocrotite de zeii cetății
în spatele geamiei
nestatornicul Faust semnase pactul cu diavolul
Mefistofel satisfăcut de târgul făcut fredona sarcastic
„Sub astă piatră zace Ovidiu cântărețul iubirilor
gingașe”

Am stat de veghe la far și-am fost învins
noaptea valpurgică va fi de-acum eternitate

Petre RĂU

Fetița îndrăgostită de Pitagora (fragment de roman în curs de apariție)

În ziua în care urma să se întâlnească cu doamna Silvia Albei, Ema a ajuns la școală cu mai bine de o jumătate de oră mai devreme. Se întâmplase că, din prea multă emoție, nu-și mai controlase ceasul la plecare și s-a trezit pur și simplu în fața cancelariei la o oră la care nu părea nimic în mișcare prin preajmă.

Când și-a dat seama de situație și s-a uitat pe telefon să-și verifice ceasul, n-a mai știut ce trebuie să facă și s-a așezat calm pe o băncuță de pe holul lung, hotărâtă să aștepte cu răbdare să se împlinească ora întâlnirii. Undeva, la capătul culoarului, doar portarul se mai arăta din când în când, intrând și aruncând câte o privire discretă, apoi ieșind lent, într-o liniște deplină, nerăbdător și el să apară primii elevi sau profesori pe care obișnuia să-i întâmpine zilnic la intrarea în clădire.

Primul profesor care își făcu apariția fu cel de matematică. Pe domnul George Botezan îl recunoscu imediat, înainte ca acesta să se apropie de cancelarie. Ema se bucură că-l vede, știa bine că doar el are mai mereu cuvinte de apreciere la adresa Rianeii și spera că orice vorbă a acestuia o va încuraja cumva în dimineața aceea dacă îi iese în întâmpinare.

După ce se salută respectuos, Ema, citindu-i nedumerirea pe față, îi explică de îndată ce căuta ea la acea oră la școală. Domnul Botezan a înțeles imediat povestea și, parcă preluând totul dintr-o sinapsă a propriei sale memorii, îi spuse:

- Să știți că și eu am a vă aduce la cunoștință câte-va noutăți în legătură cu comportamentul fiicei dumneavoastră la orele mele...

Ema înlemni. Tocmai își dădu seama că nu mai putea să-și facă iluzia că va primi vreo încurajare din partea profesorului preferat al fiicei sale și o teamă cumplită i se cuibări în suflet. Dar acesta relua liniștit:

- Riana, fetița dumneavoastră, depășește cu mult nivelul clasei! Nu știu ce să mă mai fac cu ea, pur și simplu nu reușesc să mai țin ritmul cu felul în care ea avansează față de un elev obișnuit, față de ceilalți,...

- Cum vine asta? se arătă depășită Ema.

- Pur și simplu Riana pune întrebări la care nici eu nu am cum să-i răspund, pentru că, trebuie să recunosc, ori în unele situații nu știu ce să-i explic, ori sunt lucruri care depășesc cu mult capacitatea de înțelegere a colegilor ei, pe care cu siguranță i-aș pune în mare dificultate în fața clasei...

- Ca să fiu sinceră cu dumneavoastră, interveni Ema după ce înțelesese bine ce vrea să-i transmită

profesorul, trebuie să recunosc că fetița mea îmi pune și mie o groază de întrebări, și nu de ieri, de azi, ci de multă vreme încoace! interveni Ema ca să-și tempereze nedumerirea de pe chip. Numai că eu nu mă pricep să-i răspund la multe dintre ele, deși curiozitatea ei este - o simt bine - una permanentă...

- Cred că ar trebui să aveți în vedere, stimată doamnă, să o trimiteți la o școală superioară, una care se ocupă în mod obișnuit de astfel de specimene...

- Există așa ceva?

- Sigur că există! Dacă vreți, vă pot ajuta în această privință! Întâmplător, îl cunosc bine pe directorul Centrului de Excelență din metropola universitară de la Iași și pot vorbi cu dânsul dacă doriți. Acolo Riana ar putea beneficia de o pregătire matematică specială și, din câte știu eu, nu vă costă nimic, pentru că instituția beneficiază de sponsorizări substanțiale, inclusiv din străinătate, având mari avantaje de pe urma acestor preocupări cu copiii talentați...

*

Jumătatea de oră care s-a scurs nemaipomenit de repede, a urmat consecvent aceeași linie a dialogului dintre Ema și profesorul Rianeii.

Profesorul i-a spus că a înțeles de la bun început că Riana este o fetiță cu abilități speciale pentru matematică. La orele lui era o copilă atentă, una capabilă, răspundea printre primii la inerentele întrebări de testare a cunoștințelor și, chiar dacă la clasă abia luase cunoștință cu unele noi operații fundamentale din aritmetică, ea rezolva probleme folosind cu abilitate maxmă diferite combinații de numere. Pentru ea, deja era o obișnuință ca orice problemă de rezolvat să o treacă printr-un filtru special, numai de ea știut, ale unor asocieri și compuneri numerice pe care el însuși, dascălul ei, încă nu le dibuise complet.

În plus, observase că fetița manifestă o curiozitate aparte și parcursese materia școlară cu mult înainte față de materia pe care se preda la clasă, fără vreo indicație specială din parte lui. Demult depășise modul înalt nivelul clasei. Ceea ce a putut face în mod deosebit pentru Riana a fost doar să-i împrumute câteva cărți personale, pe care i le-a și restituit, dar s-a și convins că le-a parcurs și a acumulat deja multe cunoștințe noi din ele.

Nu mai vorbim și despre faptul că rezolva rapid și exact cele mai grele probleme și nu rareori intervenea cu niște metode de care colegii ei încă nu aflaseră, iar unele dintre ele nici măcar nu se predau decât poate în clasele mai mari.

Ema își aminti că văzuse câteva cărți străine prin dormitorul fetiței, dar fusese convinsă că Riana le împrumutase de la biblioteca școlii, nicidecum că le avea chiar de la profesorul ei de matematică. Printre ele văzuse și una dificilă, era o aritmetică a lui Burdon, dacă-și amintea bine și tot o aritmetică, subnumită practică, a lui Piacentino, într-o traducere olografă. S-a mirat atunci că acestea ajunseseră în brațele fetiței sale, pentru că, după ce le răsfoi un pic, și-a dat seama că amândouă erau prea avansate pentru copilă ei de numai zece ani. Însă a pus totul pe seama curiozității bolnăvicioasă a Rianeii, pe fantasmagoriile ei de a ieși din tipare doar ca să-i enerveze pe cei din

(continuare în pag. 12)

jur.

Și totuși, ușurința cu care fetița ei percepea lucrurile din jur, felul în care deprindea unele lucruri abstracte și înțelegea sensul întrebărilor și răspunsurilor pe care le primea, ar fi trebuit să fie pentru Ema semne clare că fiica ei nu este o ființă oarecare, nu seamănă aproape deloc cu copiii din jurul ei, care o și izolau repede după ce se convingeau că nu au în comun cu Riana decât că și ea avea aceeași vârstă cu ei și cam atât.

Profesorul Botezan îi mărturisi că el însuși a fost nu o dată nevoit să o pună pe Riana să repete unele răspunsuri pe care le dădea la întrebări mai dificile, ca să fie sigur că auzise bine exprimarea ei concisă, cu un conținut profund și deosebit de verosimil. Își amintea că, atunci când le-a vorbit elevilor săi la geometrie despre cerc și a împărțit întregii clase faptul că lungimea circumferinței oricărui cerc raportat la diametrul său este o constantă pe care toți elevii ar trebui să se obișnuiască să o numească "pi" și să o noteze cu litera grecească π care nu reprezintă altceva decât un număr ceva mai mare decât 3, toată clasa a vociferat, neînțelegând de ce li se propune o așa matematică ciudată, moment în care a intervenit Riana și a încercat să "descifreze" totul, propunându-le colegilor pentru acasă să depună efortul și să construiască, măcar aproximativ, niște cercuri din frânghii de diferite lungimi, să măsoare apoi diametrul acestora și să raporteze lungimea frânghiei la diametrul obținut, convingându-se astfel că rezultatul este un număr foarte apropiat de 3, adică de acel π care tocmai li s-a propus. Cel mai mult l-a mirat faptul că Riana avea ceva cunoștințe despre numărul π , un număr cu o mulțime de zecimale, ceva de genul 3,1415..., de altfel un număr despre care ei, la acea vârstă, nu învățaseră până atunci mai nimic la școală.

Profesorul George Botezan îi mai mărturisi Emei că el personal este pentru asimilarea sistematică și treptată a cunoștințelor în școală și că nu poate să țină ritmul cu Riana care îi solicita adesea explicații și adaosuri nemotivate de cunoștințe noi și avansate. Dar nu poate să nu observe îndârjirea caracteristică a Rianeii de a afla în avans conținuturi și definiții necunoscute.

- Nu știi din ce surse le află, adăugă profesorul Botezan, eu personal nu i-am împrumutat decât câteva cărți puțin mai avansate.

Ca o adevărată revelație, abia acum își lămurii Ema de ce fetița ei pierde atâta timp consultând, pe calculator sau răsfoind anumite cărți care nu prea erau potrivite pentru vârsta ei.

*

Așadar, în ziua în care fusese invitată la școală de către profesoara Silvia Albei pentru o discuție tête-à-tête despre ultima boacăna a fetiței, Ema se prezentase în fața cancelariei cu mult mai devreme, îngrijorată din cale afară de cele ce urmau să i se aducă la cunoștință. Marele noroc a fost că l-a întâlnit mai întâi pe profesorul de matematică George Botezan cu care, mai bine de o jumătate de oră, a purtat o discuție agreabilă ce a reușit să-i mai tempereze emoțiile.

La ora stabilită și-a făcut apariția și diriginta Rianeii iar profesorul Botezan și-a luat la revedere de la Ema și a intrat în cancelarie. Cerându-și mii de scuze pentru

întârzierea pe care Ema e fapt nici nu o sesizase, doamna Silvia Albei, i-a comunicat că programul i-a fost dat peste cap în dimineața aceea, fiindcă "comenduirea" a stabilit întrunirea de urgență a Consiliului profesoral, exact pe aceeași speță - dezbateră cazul Rianeii. Asta urma să se petreacă în nici jumătate de ceas. Așa că a rugat-o s-o înțeleagă că nu mai avea timp suficient să stea de vorbă împreună, dar se pot întâlni peste două ceasuri, după ședință când, cel mai probabil va ști și-l va putea comunica și ce anume s-a hotărât în Consiliul profesoral.

Ema, cumplit deranjată de noua situație fiindcă trebuia să ajungă și ea la serviciu, i-a promis totuși că peste două ore se va întoarce. Desigur, peste furia care îi năvălise de-a binelea în obraji, Ema simți din nou aceleași emoții și frici cu care plecase de dimineață de acasă.

Când a revenit, diriginta o aștepta nerăbdătoare pe holul principal al școlii, chiar la intrare. De data asta părea că își rezervase timp suficient pentru o discuție completă. Ema a avut însă plăcuta surpriză să afle imediat, chiar din gura dirigintei, o mulțime de lucruri îmbucurătoare, care i-au ridicat ca din senin piatra de pe inima ei de mamă. I s-a comunicat că eleva sa tocmai fusese iertată în Consiliul profesoral pentru ultima ei faptă considerată reprobabilă. De fapt, după o cercetare mai detaliată a incidentului și câteva mărturii adunate în ultimele clipe, se dovedise că Riana nu era implicată la modul direct în incident și nu avea nicidecum o vină mai mare decât colega pe care se spunea că o agresase. Câțiva dintre colegi exageraseră sau chiar mințiseră în declarațiile lor legate de întâmplarea cu pricina ajunsă în dezbateră consiliului profesoral. S-a dovedit și s-a considerat că fapta a fost comisă ca urmare a unei provocări din partea persoanei care a reclamat agresiunea. În plus, săvârșirea faptei nu s-a petrecut așa cum a fost relatată de reclamant. Din aceste motive, eleva Riana Balint a fost exonerată de la pedeapsă.

Nespus de fericită de cele aflate, Ema nu a putut să nu observe că profesoara dirigintă se străduia din răsuputeri să se scuze că se înșelase amarnic cu privire la vinovăția Rianeii în acea împrejurare. De aceea depunea un efort vizibil să ofere destule detalii din discuția aprinsă ce se purtase în consiliul profesoral în urmă cu doar un ceas. Nu uită să precizeze că, în mod special, profesorul ei de matematică, domnul George Botezan, îi luase vehement apărarea și avusese o intervenție plină de aprecieri și elogiul la adresa elevei sale, pledoarie care i-a făcut pe toți ceilalți membri ai consiliului să asculte mai cu atenție expozeul și să se aplece mai profund asupra subiectului.

Iată, așadar, că rezultatele de excepție înregistrate de fiica ei la școală au prevalat și s-au restituit în rațiuni îngăduitoare.

Riana nu e tocilară, avu grijă să o înștiințeze diriginta în conversația care s-a prelungit destul de mult, deși îi mai spusese asta și altădată. E o fetiță sensibilă, specială, mai adăugă.

Deși observase că Ema nu prea o mai asculta, ea totuși continuă:

(continuare în pag. 20)

Constantin GEANTĂ

PEREGRIN LA TEMPLUL SOARELUI

I

- *Acordă-mi revanșa.*

Nisipul spulberat de vânt îi acoperea pelerina. Caravana înainta cu dificultate. Zilele se scurgeau agale, iar drumul creștea proporțional cu îndoielile sale.

Bietul de tine, iar vrei să pierzi?

Dune, caniculă, nisip spulberat, un drum fără sfârșit și o zare fără orizont.

- Nu contează.

Pășea agale, încercând să-și mențină conștiința identității. Jocul devenise încordat, iar clipele și orele căpătaseră o nouă dimensiune.

„Dragule, ce mult te-ai schimbat!” „Dora? Nu te-am văzut de o veșnicie!”

Morgana cu o plăcere diabolică devora peregrinii firavi.

- *Apă, dați-mi apă!*

- *Ce s-a întâmplat?*

- *Febra deșertului Niobi pare că îl stăpânește.*

- *Urcați-l pe cămilă și nu-l scăpați din vedere!*

- *Prea bine, slăvite șeic.*

Beduinul îl supraveghea atent pe străinul ciudat.

„Vine seara și ai să răcești”. „Oh, mamă, ce dor mi-a fost de tine!”

- *Delirează, iar febra îi crește mereu.*

„Ce este cu tine, iar nu te-ai trezit la timp? Vrei să întârzi la școală?” „Iartă-mă, tată!”

- *Magule, crezi că îl poți ajuta?*

- *Voi încerca, efendi!*

„Mi-ai cumpărat bomboane?” „Da, fiule!”

- *Situația se înrăutățește.*

- *Crezi că va supraviețui?*

- *Efendi, numai o minune îl mai poate salva.*

Drumul continua, iar zilele se scurgeau anodine, sterpe și indiferente.

- *Străinul își revine.*

- *Ce i-ai făcut, magule?*

- *Ceea ce fac în astfel de situații, adică am rostit formula maka și i-am dat licoarea mkbwa.*

Privirea magului a devenit pătrunzătoare, iar barba îi sălta la fiecare cuvânt.

II

- *Străine, lasă încălțăminteafară și intră, pentru că astăzi vei fi primit în piramidă!*

- *Efendi, facă-se voia ta!*

Paznicul care i-a oferit o pereche de sandale, l-a condus la baia din dreapta culoarului.

- *Al meu ești „impurule”, zise bătrâna preoteasă, care l-a condus la baia de aburi într-o sală impunătoare.*

- *Jupuiți-l! tună o voce.*

- *Vai de mine....*

- *Nu-ți face griji, pentru că numai „solzii” ți-i vom curăța, adică pielea călătoriei!*

Abia a perceput aceste cuvinte, când niște făpturi ciudate îl înșfăcară de lângă dregătorul cu fruntea aurie și de lângă bătrâna preoteasă.

Ce s-a petrecut în continuare a fost destul de confuz. După un timp se afla într-o încăpere cu luminozitate difuză. Un glas a răsunat prin eter: „Azi vei păși pe Marea

Cale. Însă, atenție! Orice îndoială sau gând de ură te vor ucide”.

Aceste cuvinte, percepute difuz, nu și-au lămurit bine sensul, când s-a trezit într-o capsulă care a fost proiectată printr-un tunel crepuscular.

III

- *Muritor, venit din străfundurile pământurilor înnourate, de ce îmi tulburi pacea razelor?*

Realitatea percepută avea o altă dimensiune, iar ființa sa, transformată, posedea alte simțuri, pe care înainte nici măcar nu le bănuise. O entitate benefică își făcea simțită prezența, iar gândurile se desprindeau și se materializau în nuanțe diverse.

- *Îmi poți încredința taina cea mare?*

- *Învață mai întâi să nu mai debitezi gânduri, iar apoi nu uita, răspund numai la întrebări formulate clar!*

- *Slavă Ție, Bunăvoință fără limite! Prin tine doresc să ajung învingătorul!*

- *Nu uita, accesul la mine îți este limitat, deci clarifică mai repede scopul acestei transcenderi.*

- *Doresc să fiu biruitorul!*

- *Învingi numai dacă biruiești neîncrederea din tine. Numai dacă prin faptele tale reușești să dăruiești cel puțin o clipă de fericire celorlalți! Nu uita pilda soarelui: „Mă dăruiesc fără prejudecată!”*

Plutea într-un univers indefinit. Un gând însă îi mai persista în ceea ce ar fi fost cândva creier: „Dacă nu ar fi fost jocul mog. Dacă nu aș fi pariat pe stogul- ra... Dacă...”

IV

- *Incredibil, Ron, ai învins!*

- *Ned, era vorba de pariul stog-ra.*

- *Cum, ai fost la Templul Soarelui?*

- *Da, am străbătut deșertul Niobi.*

- *Ești într-adevăr un adversar redutabil. Mă bucur – îl bate pe umăr- și îți predau ștafeta.*

- *Am călătorit o veșnicie, ca să te pot învinge.*

- *Poate pentru tine această călătorie a durat o veșnicie, deoarece din timpul nostru nu ai lipsit nici măcar o secundă.*

Vremea se scurgea și după mai mulți ani și Ron a fost învins.

- *Am fost și eu la Templul Soarelui, zise tânărul Bob.*

Atunci Ron, procedând ca și răposatul Ned a zis:

- *Felicitări, îți predau ștafeta. Nu uita, numai cei perseverenți înving, pentru că ceilalți sunt absorbiți în paradisul uitării!*

Mult s-a bucurat Bob. Însă într-un târziu o ușoară undă de tristețe îi străbătu fața. O premoniție sau o revelație târzie, altoită pe o stare de oboseală, îi străbătea ființa?! Greu de spus.

Jocul mog se prezenta ca o tablă de șah, în pătrățelele căreia se expuneau fragmente de viață pe care adversarii trebuiau să le modifice la nivelul subiectiv. Aceste modificări se refereau la trăirile pe care adversarii trebuiau să le modifice la nivelul subiectiv. Aceste modificări se refereau la trăirile petrecute între anumițe secunde din viața celuilalt. Jocul continua în mai multe reprize, iar pariul stog-ra era un fel de șah-mat rapid și impunea în timpul subiectiv al celuilalt unele modificări, care dispăreau la sfârșitul jocului. Fiecărui

(continuare în pag. 14)

(urnare din pag. 13)

adversar i se restituiau integral timpul obiectiv și timpul subiectiv trăit.

Dacă la acest joc puteau participa mai multe mii de concurenți, campioni deveneau doar aceia care ajungând la Templul Soarelui, reușiseră să descindă în zonele obscure ale subconștientului, de unde, derulând diferite trăiri, dezlănțuiau energii nebănuite, cu ajutorul cărora reușeau să-l detroneze pe anteriorul campion.

NEPOTUL LUI NOE

- Și cum îți spuneam, se zice că a plouat mult de tot cândva pe aici, zise tânărul, care privea florile și iarba de pe poiana înșorită. Au fost înecuri și pagube cum nu s-au mai pomenit. Deși oamenii acelor vremuri au fost prevestiți, ei nu au vrut să se schimbe continuând pe drumul cel greșit.

- Să fie vorba oare despre acel călăreț strălucitor?! Tânăra zâmbi puțin ironic.

- Da, despre acela care îi îndemna pe oameni să uite răul și să devină mai buni.

- Și tu crezi în așa ceva?!

- Da, pentru că mi-a povestit străbunicul meu și el n-a mințit niciodată.

- Cine? Bătrânul Noe?!

- Chiar el. Și pentru a mă convinge că ceea ce a spus este adevărat, cu puțin timp înainte de a muri m-a dus acolo. Deși nu aveam decât vreo zece ani și de atunci au trecut alți zece, îmi amintesc totul de parcă ar fi fost ieri. Vezi acolo, pe vârful aceluși munte, care se zărește în depărtare? Arată undeva în dreapta.

- Da.

- Și ce crezi că am văzut?

- Nu cumva o barcă mare?!

- Ba da.

- Și ce vrei să spui cu asta?

- Că tot ce ți-am spus este adevărat.

- Dar tata spunea că barca aceea nu a plutit niciodată pe apă. Mai mult, zicea că toate acestea nu sunt decât niște basme născute din dorința bătrânilor de a-i impresiona pe cei de azi arătându-le că pe vremuri se trăia conform datinilor. Iar azi... azi nu se mai respectă obiceiurile străvechi. Astfel, noi suntem călcătorii de lege.

- Nu te supăra, dar tatăl tău se înșeală amarnic. Noe, care a fost cel mai bătrân om care a trăit în satul nostru, nu a mințit niciodată, iar unele lucruri despre care mi-a vorbit în copilărie, astăzi s-au împlinit. Spunea...

“Ai să vezi cum boierii vor rămâne fără moșii. Cum unii vor fura de la vecin uitând buna cuviință și frica de Dumnezeu. Ai să vezi cum floarea rușinii își va pierde tot mai mult culoarea mov care va ajunge de la mărimea unui deget cât este azi până la mărimea unui bob de grâu. Restul va fi albă, dar acel alb este o culoare înșelătoare.” „Când vor fi toate acestea, bunule?” „Nu peste multă vreme. Vezi trăi și vei vedea multe bune și rele. Dar atunci eu nu voi mai fi aici.” „Cum nu vei mai fi, bunule?!” „Adică, dragul moșului, într-o zi eu voi pleca departe. După aceea voi lipsi o săptămână, două, o lună... sau poate o jumătate de an. Iar tu vei uita pe bunul la fel cum ai uitat jucăria pe care ai pierdut-o acum o lună, pisica aceea care a murit anul trecut sau durerea de la degetul la care te-ai tăiat acum două zile.” Privind-mi mâna dreaptă a continuat: „Acum chiar că

nu mai umbli legat!” „Cum să nu mă vindec, bunule, când mata mi-ai pus ceva pe deget care, ce-i drept, atunci m-a cam usturat, dar apoi mi-a trecut tăietura de parcă nici nu ar fi fost vreodată.” „Ei, vezi, cum uită omul de durere! Așa vei uita și tu cum arăta moșul Noe.” „Cum să te uit, bunule, chiar de vei pleca un an sau doi, îmi va fi dor de dumneata, dar nu te voi uita.” „Oh, dragul bunului, mai știi ce ai mâncat alătăieri sau cum arăta străinul care a trecut acum o săptămână prin fața porții?” „Am uitat, bunule...” „Așa vei uita și cum arăta bunul, dar poate nu o să uiți vorbele mele. Noi suntem mici precum un mușuroi de furnici. Ne zbatem, strângem ba una, ba alta, iar când să ne bucurăm de roadele agoniseli noastre un firioșor de apă s-a strecurat. Acesta a crescut, iar când a devenit pârâu ne-a spălat urma de pe acest pământ care este la fel de roditor precum și vechiul Rai din care au fost alungați Adam și Eva atunci când au fost înșelați de șarpe. Însă șarpele nu va pieri niciodată. Cât vor fi oameni sub soare șarpele va trăi, iar ispita va fi veșnică...”

- Frumos mai povestești! zise tânăra surzând.

- Cum îți spuneam și mai înainte, barca aceea mai există și acum.

Ștergându-și o lacrimă, tânărul continuă:

- Atras de amintirile copilăriei, acum vreo două zile am fost în locul, unde m-a dus străbunicul cu puțin timp înainte să ne părăsească. Am văzut barca aproape putrezită. Iar pe ceea ce a mai rămas din ea, adică printre scândurile cândva unite cu smoală, am văzut nămol uscat transformat în lut împrăștiat peste tot. Nu am putut să mă abțin și am luat o bucățică dintr-un lemn pe care am să ți-o arat îndată.

Scoate din buzunar un obiect înfășurat într-o bucată de pânză.

- Privește-o!

Tânăra, privind uimită bucata din lemn care era învelită în pânză, zise:

- Nu știu ce să mai zic. Dar ce ar fi să mă duci și pe mine acolo ca să văd barca!

- Te încumeți? Este mult de mers până la poalele muntelui și greu de urcat până în vârful lui!

- Încearcă și vei vedea! zise ea râzând.

- Oricum, bătrânii noștri nu credeau că vremea lor a fost cea mai bună.

- Da?! Dar tata spunea că și bunicul său îi povestea despre răutatea celor tineri care nu mai respectau obiceiurile străvechi.

- Asta e altceva. Cert este faptul că în trecut a fost și rău și bine. Iar când răul a devenit mai puternic, a plouat de s-au înecat toate. Dar mai înainte a fost o arșiță de pomină, iar lăcustele au intrat în lanuri distrugând recoltele. După aceea a urmat foamete și boli nenumărate. Noe a plutit cu barca sa peste ape atunci când s-au ridicat acoperind vârful muntelui multe zile în șir.

- Dar ia' privește!

- Ce vezi?

- Cineva în veșminte albe și strălucitoare ne privește cu blândețe, spuse ea gânditoare.

- Unde este?

- Acolo! arată ea în partea dreaptă. Dar ce pace

(continuare în pag. 28)

Marieta CRISTIAN

Plimbare pe malul Senei

Visele mele prospectau insistent
 în buticurile
 care abia își ridicau obloanele
 din negura somnului
 pe malurile unei Sene plictisite
 de aceleași și aceleași Flash-uri încețosate, aceleași
 ritualuri
 curgând
 după clipocitul valurilor nehotărâte
 dacă să se lase vopsite de penelul pictorilor
 ambulanți
 în verde mucegai
 sau în albastru azur.

Își expuneau tarabele pline de oferte,
 iubiri second hand, inimaginabil de ieftine fluturându-
 le agresiv
 prin fața turiștilor grăbiți
 care
 curioși dar agasați de atâtea chemări
 își întorceau capetele
 după acele unui ceasornic sfidător
 într-un joc
 de-a v-ați ascunselea
 gesticulând empatic
 cu câte un fir de iarbă răcăcit
 printre dalele umede
 stins sub bocancii nemiloși.

Își târau rucsacurile doldora de suveniruri
 cu care să uimească
 cele șapte minuni ale lumii
 într-un târziu
 când se vor retrage oboșiți
 pe o bancă
 să admire artezienele agoniei și extazului care-și
 trimiteau stropii să răcorească un pic veșnicia
 nevrozată
 de atâta așteptare refugiată în turnul
 unei catedrale
 arzând ca o lumânare
 în mâna unui cocoșat spânzurat de o filă de carte

Drumul spre mine

Ochii tăi alunecau
 printre visele copacilor adormiți în iarna
 ce aștepta amenințătoare în albul unui fulg de nea
 încă nenăscut
 Se împleteau
 cu furtunile
 aurorei boreale din gândul meu
 Pășeau agale ,
 fără teamă
 târându-și irisul înghețat prin aleile Tuilleriului mutat
 ad-hoc în mine

de mâna unui Picasso înnebunit de
 pamântiul evadat din tabloul suprarealist al
 unei toamne
 care a contorsionat
 geometria,
 a dezorientat culorile,
 a confundat apusul cu răsăritul,
 ziua cu noaptea
 și a pus secunda
 să vegheze în locul timpului
 plecat să se mai odihnească un pic
 Sfășiau aerul
 fără să ia în seamă urletele disperate
 ale pietrelor
 transformate în săgeți care dăltuiau
 Brâncușian
 încrustând
 în șuvoiul lacrimilor
 fulgere de amintiri.

Întrebări...

Ne naștem cu un stigmat ...
 suntem ursiți
 să ne parcurgem traseele sprijiniți într-o cârjă
 întrebătoare.
 Ca niște orbi băjbâim în toate părțile
 ghidându-ne
 după răspunsuri îndoielnice,
 transmise de senzori amăgitori.
 Cu tupeul disperat
 al celui care nu mai are nimic de pierdut
 facem din întrebări telescoape
 îmbrățișând lumina
 și întunericul
 cu priviri dilatate hiperbolic
 după mersul soarelui
 și după secera lunii
 devenite
 acele unui ceasornic cosmic
 O monedă cap-pajură,
 cu care se negociază viața și moartea
 înregistrând timpul
 cu cele două fețe
 ale curgerii dus-întors,
 cu fiecare bataie simulând un gest empatic cu
 spicele strivite
 sub ascuțitul coasei atotdistrugătoare...

Definiție

Fiecare pasăre e o sferă
 O sferă smulsă
 din zborul bolovanului scăpat din strânsoarea
 lui Sisif
 O sferă ca o cometă îmbătrânită,
 târându-și flacăra
 spre peșterile ascunse
 în secera lunii
 ca un tramvai obosit
 care se retrage la depou
 să se odihnească

(continuare în pag. 20)

Camelia Gabriela MITU

Un dar unic

„Habent sua fata libelli” („Cărțile își au destinul lor”)

Cititorule! Bună! Cât mă bucur că ești aici! Am un secret pentru tine: o poveste.

A fost odată, pe când timpul nu se număra (sau da?), un meșter foarte renumit pentru talentul său. Regi și regine și nobili din tot felul de țărâhuri îl căutau pe acest meșter, răsplătindu-i serviciile cu tot felul de bogății. Era o rușine greu de îndurat să nu deții ceva făurit de el.

Ce făcea mai exact acest meșter, te întrebi? Poțiuni ale tinereții veșnice? Săbii ce nu pot fi distruse? Nu, el nu făcea așa ceva. El făcea puzzle-uri. Da, puzzle-uri. Deja te-ai plictisit? Mai dă-mi o șansă!

Revenind, meșterul nostru, un bătrân cu privire de nedescifrat și barbă lungă, albă și împletită, făcea puzzle-uri. Doar că puzzle-urile lui nu erau simple moduri de amuzament. Puzzle-urile lui aveau magie. O magie puternică. Pentru că, vezi tu, meșterul crea prin unirea acelor bucățele diverse imagini – imagini ale frumuseții, imaginii ale bogăției, imagini ale norocului, imagini ale puterii. Dar crea și imagini ale sărăciei, ale ghinionului, ale morții. Iar oricine avea un puzzle de-ale meșterului, avea ceea ce puzzle-ul oferea, fie bine, fie rău.

Clienții meșterului se întreceau în favoruri și răsplăți pentru a primii cele mai puternice dintre aceste puzzle-uri. Unii promiteau titluri regale, alții protecție veșnică, alții se laudau că le vor folosi puterea în scopuri bune. Dar, cum inima omului e întortocheată și complicată, nu toți aveau intențiile bune pe care le afișau. La început, meșterul a ales posesorii celor mai delicate creații ale sale în funcție de felul în care aveau să le folosească. De exemplu, oferea puzzle-ul puterii unui regat neajutorat, stăpânit de dușmani, iar puzzle-ul ghinionului unui rege lacom și nemilos. Însă, între timp, fiind atras de răsplățile din ce în ce mai consistente, meșterul nu a mai fost atât de corect - oferind unor oameni răi puzzle-uri ce le dădeau și mai multă putere.

De ce a acceptat meșterul răsplăți când avea magia puzzle-ului și și-ar fi putut face propriile comori, te întrebi? Ei bine, acesta e secretul: meșterul a întâlnit într-o zi o Făptură Misterioasă, ce s-a îndrăgostit de ochii lui. Făptura, o creatură ciudată lipsită de suflet și cu ochi goi și întunecați, era dispusă să dea orice pentru a deveni frumoasă. Iar ochii meșterului, de un verde jad, i se păreau perfecți. Așa că cei doi au făcut un schimb - ochii meșterului, adică privirea lui umană și plină de viață, pentru meșteșugul puzzle-ului. Meșterul a acceptat să poarte pentru restul vieții o expresie goală pentru această putere, cu care însă a venit și o vrajă (ți-am spus că Făpturile

Misterioase n-au suflet) - anume că meșterul nu își putea construi propriile puzzle-uri cu comori, și nici nu putea fi atins de puzzle-urile ghinioniste. Astfel, numai restul oamenilor se puteau bucura de magia creațiilor acestuia.

Într-o zi, la casa meșterului a apărut o femeie în vârstă, cu chipul tras de la chinurile vieții și cu o anume durere în inimă.

- Meșter renumit, iartă îndrăzneala mea! Sunt o femeie săracă și amărâtă, și tot ce aveam pe lume s-a dus pentru mine. Băiatul meu, un flăcău de 18 ani, a murit. Am venit la tine, meștere, și te rog să îmi îndeplinești ultima dorință, ca să poată dormi liniștit.

Meșterul, curios, o primi pe femeie.

- Vezi tu, maestre, fiul meu a început să facă un puzzle pe care l-a primit de la o fată frumoasă, dar de pe alt țărm. Însă, fiindcă a murit, puzzle-ul a rămas neterminat. Băiatul mi-a spus pe patul de moarte să fac orice pentru a-i finaliza puzzle-ul, pentru că numai așa fata frumoasă va accepta să îl ia de soț. Maestre, în lumea fetei, nu există moarte, iar spiritul oricui cu puzzle-ul rezolvat poate ajunge acolo, mort sau viu. Nimeni nu a fost în stare să-l rezolve. Te rog, maestre meșter, ajută-mă!

Meșterul, surprins de povestea frumoasă și deopotrivă tragică, acceptă. Doar e cel mai talentat, nu-i așa?

-Bine, doamnă, îți voi rezolva puzzle-ul. De la tine nu vreau nimic, mi-ai plătit serviciul cu povestea fiului tău și cu o nouă provocare. Să te întorci într-o lună pentru puzzle.

Femeia era emoționată de fericire.

Primind puzzle-ul, meșterul l-a analizat cu mândrie. Cine e mai bun ca el? Nimeni, exact.

Puzzle-ul nu era prea complex: la extremități avea culori întunecate precum negru abanos, acaju închis, dar și nuanțe de albastru cobalt și foca. Interesant. Nuanțele acestea îi inspirau meșterului un aer de tristețe. Of, săracul băiat, cine știe ce zână malefică l-o fi păcălit, târându-l, de fapt, cu vraja acestui puzzle în întuneric!

Apoi, cu cât puzzle-ul se apropia de centru, nuanțele se preschimbau într-un albastru canar, verde marin și galben auriu. De aici, de la galben, lipseau câteva piese. Meșterul a găsit în trusa lui unele identice. Le-a pus și s-au potrivit perfect.

Pe parcurs, a mai adăugat și câteva piese mov ce se apropiau de centru. Apoi două piese roșii.

Puzzle-ul a ajuns în cele din urmă să fie întreg, în afara unei singure piese - cea din mijloc.

În mijloc, nimic nu se potrivea și nimic nu-l enerva mai rău pe meșter decât să eșueze.

„Nu se poate așa ceva! Doar sunt cel mai talentat, cel mai priceput! Am rezolvat puzzle-uri ale nobililor, ale regilor de temut și nu pot rezolva un puzzle amărât al unei bătrâne?!”

Meșterul a căutat și a tot căutat. Ce lipsea? Piesa puterii? Piesa curajului? Piesa blestemului? Piesa nunții? Piesa frumuseții? Nu. Nu. Și nu. Nimic nu se potrivea.

Frustrat de situație, meșterul s-a decis să plece într-o călătorie, căutând pe la fel și fel de vrăjitori, negustori și... ființe fermecate, piesa lipsă. Avea

(continuare în pag. 17)

timp, căci mai erau 3 săptămâni până la întoarcerea femeii.

Maestrul a ajuns în locul de întâlnire al negustorilor ce aduceau mii și mii de comori din lumi îndepărtate, ba chiar de la capătul pământului. Nimeni nu l-a putut ajuta. Un negustor i-a spus: "Meștere mult priceput, du-te în regatul magilor. Ei au ce îți trebuie."

Meșterul n-a stat pe gânduri. Ajuns în regatul magilor, a fost primit cu urale și petreceri. Nu oricând ai onoarea ca cel mai cunoscut și căutat meșter să-ți vină în regat, nu-i așa?

-Cu ce te putem ajuta, stimabile maestru? a întrebat conducătorul, un băiat cu ochii albaștri și trăsături blânde, de aproape 20 de ani.

Ce vrajă veche! Toți știm că regele are de fapt 115 ani, dar a rămas la fel de obsedat de frumusețe ca la 20!

Meșterul i-a spus despre piesa lipsă, dar magii nu l-au putut ajuta.

"Noi putem manipula natura în scopuri proprii și putem invoca diferite entități, însă nu putem să naștem magia propriu-zis. Deși avem vrăji, nu noi le-am inventat. Noi le-am primit sau le-am găsit. Magia aparține numai Făpturilor Misterioase, așa că, dintre toți și toate, numai acele creaturi viclene te pot ajuta" i s-a spus.

Cu tragere de inimă, meșterul a continuat drumul până la poarta dintre lumea noastră și a Făpturilor. Deși era un lucru periculos, mândria și aroganța adunată de-a lungul timpului nu-l lăsau să dea înapoi și să recunoască existența unui puzzle pe care nu îl poate rezolva.

La graniță a întâlnit o Făptură căreia îi plăcea să atragă fetele tinere și apoi să le fure glasul. Da, frumusețea care o obseda pe acea Făptură era frumusețea glasului.

-Ah, uite cine e aici! Singurul muritor care a făcut o înțele-gere cu una dintre noi! Remarcabil pentru tine, înjositor pentru noi. Știi, noi de obicei luăm ce vrem fără să ne obosim să vă întrebăm pe voi, ființe inferioare. Apropo, îți place vocea mea, *maestre*? Acest ultim cuvânt l-a rostit cu glasul dulce al unei copile.

Secretul cel mai important este să lauzi MEREU Făpturile Misterioase. Să le dai ce vor - să le faci să se simtă cele mai frumoase.

-Da, este cel mai minunat lucru care mi-a fost dat auzului.

-Ce frumos! Ce frumos! Îmi place de tine. Haide, ia, spune-mi, ce te aduce aici? Nu cred că ai venit așa aproape de graniță doar de dragul de a veni, cu posibilitatea ca o Făptură rea - nu eu, desigur - să te păcălească.

Maestrul îi spusese despre întâmplarea sa, iar Făptura analiză puzzle-ul.

-Maestre, să știi că aici nu e nicio magie și habar n-am cum să te ajut. Dacă era, aș fi simțit. Dar piesa care îți lipsește nu are pic de magie, e ceva plictisitor de-al vostru, de-al muritorilor.

Meșterul crezu Făptura, căci aceste ființe, când mint, devin urâte și toată frumusețea adunată (mai degrabă, furată) dispore.

Revenit acasă, obosit și dezamăgit, meșterul nu știa ce să mai facă. În niciun caz nu avea să cedeze - un lucru sub demnitatea lui.

Examină din nou puzzle-ul ce i-a amărât ultima perioadă a vieții. Atunci a ajuns la o concluzie: nu are altceva de făcut decât să construiască singur piesa. A luat măsurile

exacte și a început munca. Mai avea 3 zile la dispoziție, înainte ca bătrâna să revină.

Meșterul a terminat, a făcut o piesă albă, de un alb pur.

A încercat să o potrivească, însă în unele locuri era prea largă, iar în altele prea strâmtă. A scos-o și a potrivit-o din nou. De această dată, în locurile în care era largă a devenit strâmtă și în locurile în care era strâmtă a devenit largă.

Ce nebunie!

Obosit, maestrul a pus piesa în buzunar și a ieșit afară, la o plimbare înainte de apus.

S-a așezat pe o bancă, iar toată frustrarea și istovirea l-au doborât. A început să plângă. Văzându-l, o fetiță s-a apropiat de el.

-De ce plângeți, domnule?

-Fată, fată, am o mare enigmă.

Fata s-a uitat ciudat.

-Adică ceva ce nu pot să rezolv, a explicat meșterul.

-Aaaaa! și care e cea emignă... adică enigmă?

Bătrânul i-a arătat piesa de puzzle și i-a spus că nu o poate potrivi. Fetița a râs și a luat piesa.

-Uite, te duci în locul din care lipsește, și o pui în funcție de formele ei! Nu e greu, nu fi trist! a zis fetița cu inocență și voioșie în glas.

În acel moment, piesa s-a cutremurat. Fetița s-a speriat și a scăpat-o. Bătrânul i-a mulțumit, iar fetița a plecat, puțin confuză, dar crezând că a găsit magia unei zâne, motiv de bucurie maximă.

Când a ridicat piesa, maestrul a observat că acum era de un roz pal, un roz blând, precum cel ce pictează cerul la apus.

A fugit cu piesa acasă. A luat puzzle-ul și, cu mâini tremurânde, a pus piesa.

Se potrivea.

Puzzle-ul era gata.

A reușit!

Când femeia l-a luat, plângea de emoție.

-Mulțumesc, mulțumesc, mulțumesc! repeta, fiecare cuvânt venind cu mii de lacrimi.

După plecarea acesteia, maestrul a reflectat la cele întâmplate.

Care era șmecheria cu acea piesă? Magii nu o aveau. Nici măcar Făpturile Misterioase, cele care au... totul, nu aveau piesa.

Nimic nu funcționase până când nu a construit-o singur. Și până când... acea fetiță a ținut-o în mâini și a râs, bucuroasă.

"Dar piesa care îți lipsește nu are pic de magie, e ceva plictisitor de-al vostru, de-al muritorilor.", i-a spus acea făptură.

"Ceva plictisitor de-al muritorilor"... ce e plictisitor din punctul de vedere al acelor ființe?...

Desigur, emoțiile! Emoțiile și sentimentele! a constatat meșterul.

Pentru că Făpturile Misterioase nu au suflet, deci cum li s-ar putea părea demn de atenție ceva ce nu pot simți?

Păi, atunci... dacă e vorba de emoții...

Iar fetița a râs...

Fericirea! realizează, cu o oarecare tulburare, maestrul.

(continuare în pag. 39)

COMUNICAT DE PRESĂ

„Romeo și Julieta la Mizil”, ediția a XVII-a

Înscrieri pe www.romeojulietalamizil.ro

„Mizilul strălucește în mijlocul tuturilor, până acuma ca reședință de subprefectură și ca una din cele mai importante centre politice ale țării. El datorește însă în mare parte importanța sa activității, energiei și devotamentului lui Leonida Condeescu. Se poate oare zice Termopile fără a zice Leonida? Nu, desigur. Ei! tot astfel, cine zice Leonida, zice Mizil. Mizilul nu se poate concepe altfel; dar nici Leonida.” (I.L. Caragiale, „O zi solemnă”)

Au început înscrierile la Festivalul internațional de poezie, epigramă și umor „Romeo și Julieta la Mizil”, ediția a XVII-a. Formularul de înscriere se găsește pe www.romeojulietalamizil.ro, iar intervalul este 25.09.2023-20.12.2023. Prin poștă, se pot trimite materialele pe adresa: Bădicioiu Laurențiu, L.T. „Grigore Tocilescu”, N. Bălcescu, 111-113, Mizil, Prahova, cu mențiunea *Pentru Festivalul internațional „Romeo și Julieta la Mizil”, ediția a XVII-a*. Materialele trebuie să aibă motto pe plic. În plicul mare va fi altul închis, având scris pe el același motto. Se menționează numele, vârsta, secțiunea, titlurile textelor, e-mailul, adresa, numărul de telefon, ocupația. Secțiunile festivalului sunt două, una destinată adulților, care are, la rândul ei, două subsecțiuni:

1) *Epigramă*, la care se trimit patru epigrame, dintre care una are ca temă impusă schița „O zi solemnă” *, de I.L. Caragiale și 2) *Poezie*, la care se trimit trei poezii, dintre care una trebuie să aibă elemente de prozodie. Cealaltă secțiune este destinată elevilor, având aceleași subsecțiuni și reguli. Pot participa tinerii români... de orice vârstă de pretutindeni (peste 14 ani). Regulile detaliate pot fi găsite pe www.romeojulietalamizil.ro
Premiile sunt de 4000 de lei pentru ambele secțiuni și au numele unor personalități născute în Mizil: George Ranetti, Grigore Tocilescu și Agatha Bacovia.

Festivalul este susținut de Fundația Culturală „Romeo și Julieta la Mizil” în colaborare cu Inspectoratul Școlar Județean și Consiliul Județean Prahova, Primăria Mizil și Consiliul Local.

Invitați sunt dl. prof.univ.dr. Ion Bogdan Lefter și Ducu Bertzi.

De-a lungul anilor, la festival au fost prezenți: Solomon Marcus, Ștefan Cazimir, Adrian Cioroianu, Dan C. Mihăilescu, Varujan Vosganian, Daniel Cristea-Enache, Mircea Ionescu Quintus, Teodor Baconschi, Mihai Cimpoi, Valeriu Matei, Arcadie Suceveanu, Nicolae Dabija, Vasile Tărățeanu, Corneliu Leu, Nicolae Dragoș, Mihai Stănescu, Marian Preda, Sorin Preda, Lucia Olaru Nenați, Sorin Roșca Stănescu, Mircea Dinescu, Daniela Vlădes-cu, George Corbu, Alexandru Mironov, Dan C. Lupescu, George Stanca.

*Epigramiștii se vor inspira din cunoscuta schiță caragialiană, care are ca temă orașul Mizil.

Coordonatorii proiectului: Laurențiu Bădicioiu, Victor Minea, Maria Teodora Bădicioiu și Alexandru Vasile Minea

FUNDAȚIA CULTURALĂ „ROMEO ȘI JULIETA LA MIZIL”
PREZINTĂ
FESTIVALUL INTERNAȚIONAL
DE POEZIE, EPIGRAMĂ ȘI UMOR
ROMEO ȘI JULIETA LA MIZIL
EDIȚIA A XVII-A
Mizil, 27.01.2024

INVITAT

POT PARTICIPA TINERII ROMÂNI...
DE ORICE VÂRSTĂ, PESTE 14 ANI

PREMII TOT ALE: 4000 DE LEI
• ELEVI LA SECȚIUNI DEDICATE
• MARELE PREMIU „GEORGE RANETTI”
LA POEZIE ESTE GIRAT DE LITERATURA DE AZI

INVITAT

PROF. UNIV. DR. ION BOGDAN LEFTER

INSCRIERII PE www.romeojulietalamizil.ro
25.09.2023-20.12.2023

DCUCU BERTZI

Casa festivalului 'Prințul mizillean Leonida Condeescu' (1901)

COORDONATORII PROIECTULUI:
LAURENȚIU BĂDICIOIU, VICTOR MINEA, MARIA BĂDICIOIU, ALEXANDRU MINEA

ORGANIZATORI

PARTENERI SUBVENȘIONERI

Eugen ONISCU

SUFLET MĂHNIT

Bătrâna avea obiceiul ca dis-de-dimineată să iasă pe prispa casei pentru a privi răsăritul de soare și câmpul de floarea soarelui ce se întindea pe lângă pământul ei. Așezându-se pe scaunul de lemn ce arăta învechit de timp, se gândea că era a optzeci și doua vară din viața ei. Și asta pe de o parte o bucura însă pe de altă parte o întrista pentru că văzuse multe în viața ei și uneori suferise. Îi plăcea să vadă răsăritul soarelui pentru că era un spectacol al naturii pe care nu se mai sătura să-l admire neconținut. Urmărea cum soarele răsare cu maiestrate și totul se luminează și capătă frumusețe și mai ales îi plăcea nespun jocul razelor de soare printre lanurile de floarea soarelui. Admira contrastul de culori de la albastrul cerului, la galbenul florilor și verdele viu al ierbii, toate i se păreau nespun de minunate.

Erau momentele ei cele mai frumoase din zi. Însă uneori dimineața trăia ceva extrem de trist ce o umplea de o măhnire profundă. Una din fiicele ei, pe nume Cătălina, ce avea cinzeci de ani și avea casa în apropiere. Venea la fântâna din fața casei mamei pentru a lua apă de băut căci acolo era cel mai bun izvor din zonă. Dar când dădea cu ochii de ea, Cătălina îi întorcea spatele cu dușmănie ca nici măcar cu fața să nu stea spre ea. Și acel gest se repeta de mult timp, iar ea rămânea profund îndurerată după ce își vedea fiica întorcându-i spatele. Fuseseră și zile când o strigase pe Cătălina, ba mai mult de atât o implorase să-i vorbească. De câteva ori Cătălina îi strigase nervoasă:

- Ce mai cauți vorbă cu mine după ce mi-ai luat pământul și l-ai dat Sandei...

Dar de când îi aruncase acele vorbe răstite trecuse mult timp și nu mai avea parte decât de o tăcere adâncă și același gest de dispreț total. Iar bătrâna rămânea privind îndurerată în urma fiicei ei și frământându-se pe prispa. De mică Cătălina fusese mai încăpățânată decât ceilalți copii ai ei. O tratase oare mai dur? Din cei opt copii pe care îi avea doar două fete mai erau prin preajma ei. Ceilalți șase erau plecați departe prin Anglia, uneori mai veneau în concedii și atunci o vizitau.

Însă bătrâna se tot gândea că poate față de Cătălina greșise și ar fi dorit ca lucrurile să se fi desfășurat altfel. Dar totul era trecut și lucrurile nu se mai puteau întoarce înapoi. Cel puțin cu Sanda, cealaltă

fiică a ei, era mulțumită pentru că o respecta și îi purta de grijă. Dar marea ei problemă o avea cu Cătălina și ce mult ar fi dorit să se împacă cu ea dar se părea că era imposibil. Își amintea uneori cum evoluaseră lucrurile până la acel conflict. O, de ar mai fi trăit Toader, bărbatul ei! Doar el ar mai fi putut soluționa totul pentru că fusese un om foarte autoritar. Și de aceea cei patru băieți și cele patru fete ale lor îi știuseră de frică și îl respectaseră. Iar ea ca mamă nu îi dojenise prea mult ci căutase să le ofere iubire maternă pentru ca ei să înțeleagă că în căminul lor nu exista numai duritatea lui Toader.

Revedea cu ochii minții cum primul bărbat al Cătălinei se îmbolnăvise de cancer și murise cu ani în urmă, lăsând-o pe aceasta cu doi copii. Apoi Cătălina se măritase cu un om tare ciudat ce ei nu îi plăcuse. Deși acel om pe nume Doru la început se purtase foarte bine cu toată lumea. Însă pe parcurs începuse să-și arate adevărata față de om foarte viclen și rău. Doru era un bărbat de cinzeci de ani, scund, chel, având ochii mici și o privire plină de viclenie cu care urmărea mereu să înșele și să fure oamenii. Avea conflicte peste tot pe unde mai lucra diferite lucrări de zidărie, deși din anumite considerente mai juca și rolul omului altruist. Dar totul nu era decât un joc, ea înțelegea foarte bine modul lui de a fi, și cu regret ajunsese la concluzia că un astfel de măritiș nu i-ar fi trebuit fiicei ei.

După ce se căsătoriseră veniseră amândoi la ea convingând-o cu fel și fel de argumente să le dea casa cu cinzeci de ari de pământ, promițând că o vor îngriji. La început lucrurile fură oarecum bune însă la scurt timp Doru aduse cinci porci mari pe care îi puse într-un ocol și ea trebuia să le dea de mâncare. Apoi Doru începu a se purta ca un adevărat stăpân în curtea ei. Ba mai mult de atât pensia ei de două mii de lei tot el o lua pe motiv că o îngrijeau. Uneori îi aduceau de mâncare, alteori nu, însă lună de lună pensia ei o lua Doru. Dar cel mai mult o călcau pe nervi porcii, pentru că guițau grozav și trebuia să le dea de mâncare atunci când Cătălina sau Doru nu veneau, și uneori trecea o zi sau două fără ca ei să apară pe acolo. Iar Doru îi reproșa uneori că nu îi îngrijește porcii cum trebuie. Nu mai putuse suporta la nesfârșit tot acel chin și sfătuită fiind de Sanda rupseseră actele Cătălinei.

Și de aceea în unele dimineți când se bucura pe prispa casei de măreția răsăritului de soare și de frumusețea pâlăriilor de floarea soarelui avea parte de acea scenă teribilă în care Cătălina îi întorcea cu dușmănie spatele. Era oare condamnată la nesfârșit să suporte până în ultima ei clipă de viață acel îngrozitor spectacol? Și apoi vedea că pe deasupra Cătălina nici cu Sanda nu vorbea și asta o întrista profund. Erau doar doi ani diferență între ele și ar fi vrut să le vadă trăind în armonie ca două bune surori. Apoi ea avea să se coboare curând în lumea celor morți alături de Toader. Iar cele două fete ale ei aveau să trăiască oare tot așa?

Toate acele lucruri o mahnneau pe bătrână și se simțea foarte neputincioasă pentru a mai putea remedia ceva. Sosi însă și o dimineață când bătrâna

(continuare în pag. 20)

avu ferma convingere că ceva se va întâmpla, o văzu pe Cătălina venind la fântână și întorcându-i din nou spatele însă nu mai putu rezista și o strigă:

- Cătălina draga mea...

Nu primi nici un răspuns, strigă din nou însă nici un răspuns. Și atunci o măhnire profundă îi cuprinse sufletul, începu să tremure din cauza agitației nervoase și simți că ceva se rupe în pieptul ei, se prăbuși de pe scaun pe prispă scoțând un horcăit. Mai apucă să o vadă pe Cătălina cu găleata de apă cum se îndepărta pe cărarea ce șerpuia prin iarbă. Și apoi cu o ultimă privire mai putu să vadă soarele și pălăriile de floarea soarelui ce păreau toate că îi zâmbesc și o cheamă să alerge ca atunci când era copilă și se juca împreună cu alți copii prin miriște. După care orice percepție a lumii din jurul ei și orice gând din mintea ei se stinse...

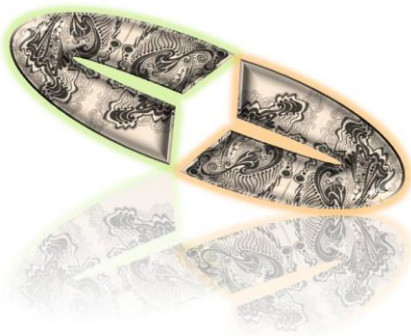

(urmare dinre în pag. 12)

- Cred că vă simțiți copleșită de educarea acestei fetițe însezestrată. Poate ar fi bine să consultați un psiholog pentru copii. Noi nu avem în școală, dar cu siguranță veți găsi pe cineva prin oraș sau prin altă parte.

I-a mai spus că uneori rămâne surprinsă de replicile fetiței, de unele expresii verbale deosebite. Mai află încă de la dirigintă, deși parțial i le mărturisise și altădată că, atunci când Riana încearcă să se joace cu colegii, pare frustrată și retrasă. Dar nu prea se amestecă cu copiii în recreații. O vedea totuși uneori preferând să fie în preajma copiilor mai mari ori în preajma celor mai mici. Deseori o surprindea în pauze ascultând în căști muzică. Când a întrebat-o ce fel de muzică îi place să asculte, nu i-a răspuns. La orele ei o vedea adesea aplecată asupra unor hărți pe care le foloseau la lecții, dar pe ea se pare că o interesa mai mult decât pe toți ceilalți...

Dar Ema n-o mai asculta, n-o mai lua în seamă, gândurile îi erau acum departe, purtate de euforia momentului pe alte tărâmurii, pe care trona Riana, minunata ei fetiță deșteaptă. Îi ierta pe toți în gând, voia să nu mai audă fățarnicii și lingușeli și să se mute împreună cu fetița ei pe un alt tărâm, unul despre care nu știa mai nimic, dar pe care fericirea se simțea omniprezentă.

(urmare din pag. 15)

Dar dacă te uiți la mine
O sa vezi că diametrul meu nu e drept
Ci puțin într-o parte
Ca o pasăre
care zboară în picaj strecurându-se abil
prin cercurile aprinse
ale răsăritului și apusului din noi

Dar
dacă te uiți mai bine la mine
ai să vezi
că diametrul meu
de la un timp
este înclinat..
spre pământ
dar și spre cer
și
i-au crescut patru aripi cu care zboară simultan
spre amândouă...

ÎNTREBARE...retorică

"Ab initio" suntem călători,
peregrini prin noi și prin alții
Într-un târziu când ne vom retrage oboșiți de
atâtea nedumeriri și întrebări
trecând absenți printre stâlpii firavi ai unui
amfiteatru
în expansiune,
ne vom așeza
în loja rezervată de o apocalipsă binevoitoare
în care s-a ascuns răbdătoare noua geneză

Vom astepta cu emoție
gongul la spectacolul imperial al propriului Asfințit

Programasem de mult
o partidă de șah
să aruncăm în joc sentimentele agonizând în
mădularele înfometate
ale extazului

Să ne mărturisim
într-o spovedanie
mirările savuroase, degustate îndelung
ca să fie apoi consumate pantagruelic,
dezlănțuit ca pacatul.

Sa admirăm artezienele revelațiilor existențiale
trimițându-le stropii să domolească un pic
veșnicia
care a devenit prin empatie și ea mai nedumerit-
întrebătoare.

E cert că s-a molipsit
de la cei care i-au subtilizat chipul
asa încât,
când se uită în oglindă, nu mai știe pe cine vede
întrebând
cu o nedisimulată uimire :
Știi tu cine sunt eu?!?!...

Vasile Dan MARCHIȘ

PRELUNGIREA SALVATOARE A TRUPULUI (sau muza mi se destăinuie)

"Nu te-am întâmpinat
că m-am mirat
de mirarea visătorilor pe kitsh-uri,
făcături,
falsuri,
copii
ci de mirarea ta...
M-am întruchipat drept element detectabil
chiar viabil
prin însăși ce ai tu vital!
Nu înțelegi?
Da, sunt parte din tine:
poezia lichidă-sângele tău
Trăiește-mă...
Să văd cum poți petrece cu măsură
că mă ai astfel!
Cum poți prețui că mă simți astfel...?
Iar eu la rândul meu
te voi bio metaforiza pe deplin...
O, cum gândești acum poezia,
nu ca pe apă chioară
ci ca pe sânge...
Nu ca ce este afară
ci ca parte din tine...
Ai devenit prin poezie
cum melcul față de cochilie!
Nu înțelegi?
Melcul nu este precum chiriașii
sau ca proprietarii unor adăposturi.
Ci mai mult...
Cum poezia este
protecția viabilă,
inspirația la fiecare pas,
oriunde
precum adăpostul melcului (cochilia)-
prelungirea salvatoare a trupului...!"

RAȚIONAL

"Am venit așa cum ai dorit, mi-a cuvântat muza"
Și apoi:
"Dacă aș constitui inspirația
pe plan literar

În funcție de invidia și răutatea cuiva,
n-ar fi zece poeți în lume,
nici măcar doi,
ci doar unul singur,
și atunci
dacă l-aș inspira
numai pe acesta să scrie poezii
despre tristețea lumii,
cât ar trebui acesta să scrie legat de tristețe?
Și astfel,
când ar avea o clipă de răgaz
să se bucure de ceva?
Dacă la asta te-ai gândit,
bucură-te,
căci mulți poeți am constituit în acest sens...
Recrează-te!
Deoarece prin această gândire rațională
m-ai dobândit azi,
ca pe o relaxare,
pentru a avea timp
a transpune sentimentele în scris
la modul viabil
la timpul prezent
sau pentru viitor
legat de starea lumii...

GEOGRAFIA FĂRĂ CUVINTE

Doar zăpezile veșnice care
sunt mai vechi decât istoria
nu pot fi încadrate în aceasta
deoarece
despre zăpezile veșnice
nu s-a putut spune niciodată nimic în plus
de ceea ce sunt astăzi...
Geografia prin ce nu poate fi schimbătoare
sau înșelătoare?
De la o zi la alta,
Pământul poate fi umed sau uscat;
apele pot ieși din matcă sau seca;
plantele pot fi verzi sau uscate,
însă zăpezile veșnice au fost întotdeauna
și sunt de asemenea reci
și unicele prin alcătuirea care
n-a înșelat așteptările...

Geografia fără zăpezile veșnice
se poate menține viabilă doar
punând în plan cimitirele
când acestea
sunt etalate prin simple imagini
fără a fi prezentate în cuvinte
fiindcă atunci ar părea istorie...

(continuare în pag. 22)

MARE ÎNDEMN MARE

Pe când credeam că muza mi se bagă în seamă
arătându-mi cum trec unul pe lângă altul cerbii
prin acel dicționar de neologisme a semnelor,
încilinându-și reciproc unul altuia coarneaue.

Atunci muza a rostit:

"Știi ce înseamnă asta?

Știi ce-și spun cerbii?

*Prin instincte antice

oamenii moderni neîmpliniți de azi

se bat în pantofi de gală,

iar noi să ne batem în copite?"

Ce ar însemna asta?

Respect sau instinct de troglodit?

În coarne să ne luăm,

când oamenii se iau cap în cap, fără coarne?

Ar fi ceva extra uman...!

Să ne provocăm la duel doar mugind,

când oamenii se confruntă înjurând?

Cine ar înțelege acel dicționar de mugete
din viața cerbilor...?

Aceste abțineri de la relele maniere

amână judecata de apoi...

Iar tu să te duelezi cu cineva în poezii?

N-ai încercat asta până acum,

dar nici să nu încerci

când poezia bună

se vede față de versificările de trei nuiete,

înainte de concurs.

Eu decid cine ce să scrie,

Hei, când ești cu mine,

ce altceva visezi pe linie de poezie?

Scrie!"

NIMIC SUSPECT -2

"Ce aștepti?

Aprinde lumânarea!

Chiar dacă ești în amiaza zilei

cu soarele în privire...

Despre ce altceva vrei să scrii

să nu fii acuzat

sau dat de gol?"

Strașnică apariție și-a făcut muza,
apoi:

"Fie la bine sau la greu,

la bucurie sau la tristețe,

la sărăcie sau belșug

să nu fii acuzat

sau dat de gol,

singurul lucru acceptat în acest sens
este lumânarea.

Fie că o folosești

în condițiile prevăzute mai sus,

chiar ai motive să o folosești oricând,

fie că te rogi cu voce tare

sau în surdina

Iar dacă ești prins că taci

ținând în mână lumânarea aprinsă,

fără să semnalezi nimic altceva la vedere

(deși nu ești la un anumit eveniment public,

botez, nuntă, slujbă religioasă sau de altă natură)

chiar dacă ești de mirare soarelui,

poți motiva că astfel

ții momente de reculegere pentru cineva"

Ce mai poți scrie altceva să nu pari suspect?

Să nu se creadă că ai plagiat

sau că ai ceva cu cineva!

Acesta este subiectul potrivit:

Căderea unei frunze

sau zborul pufului de pădăie

care s-a desprins de lângă tine în văzduh

fără aripi,

fără speranțe

fără intermediari,

(fie aceștia diferite aparate de zbor

sau alte mecanisme de menținere în văzduh)

Fără aceste elemente

chiar și în cădere

ești inferior și față de frunze.

"Vezi cum te exprimi

să nu pari că doar îngâni în poezie căderea frunzei,

astfel vei fi considerat un actor.

Uite procedura!

Nu prin creion sau prin alte instrumente de scris

nici prin viu grai deoarece acestea pot părea

elemente suspecte prin care se va crede că

imiți orice mișcare sau sunete neprevăzute.

La însăși frunza.

Ridic-o la înălțimea unui copac obișnuit,

nu mai sus

nici mai jos,

să se creadă că execuți mișcări suspecte,

ci astfel frunza să aibă timp să cadă în voia ei...

De la înălțimea respectivă lasă frunza să cadă

până aproape de pământ ...

Întinde mâinile sub ea...

Vezi, ți-a căzut în palmă...

Astfel i-ai dat frunzei ocazia să cadă cum a vrut ea.

Chiar în palma ta.

Nimic suspect..."

Adrian GRAUENFELS**Cum arde Canada***ziua în care ...*

O zi de marți înourată calm.
 Palatul este închis.
 Nimic nu strălucește.
 Urcăm treptele
 Apa cade de obicei în jos.
 Ne învățăm în jurul bazinului circular, secăt
 Facem un picnic cu mezelurile noastre non casher
 În spatele unui gard viu, și ascundem resturile tot
 acolo
 de ploaia din seara asta și de serviciul de mâine
 Nu mă simt ca un rege leneș
 Nu mă simt ca un sclav în vacanță.
 Nu mă simt iubit
 ne așezăm să fumezi
 Lângă un canal puțin adânc care în orice altă zi
 ar fi putut părea un fluviu
 Două linii drepte care duc spre nicăieri
 înconjurat de două linii drepte de ploi
 care și ele duc nicăieri...

Stăm între ploi și o bancă
 Privind cum apa nu reflectă nimic,
 Lăsăm cei câțiva pești
 Să fie văzuți ori de câte ori ies din mâl
 La jumătatea drumului dintre inimă și tranșee
 Nimic nu e vast și nici dragoste nu e
 Doar un gând trimis la mii de ani lumină.

Dar după ce am frânat cu scrâșnet
 până la fundul văii Alberta
 ne-am dat seama de panta pe care va trebui să o
 urcăm
 și era noapte, tu pe spatele bicicletei mele
 trecusem pe lângă locul care a ars - localnicii
 suficient de înstăriți pentru a continua să se invite la un
 fel de
 banchet, punând lumânări și farfurii, în cenușa de
 dincolo de acoperișuri - așa că ai spus să mergem
 acasă,
 dar uite
 dealul pe care am coborât e la fel de abrupt ca și cel
 care urmează ascuns de fumul gros
 din fața noastră.

Ce i-au făcut lui Spartacus

I-au pus un acoperiș deasupra capului.
 Fiecare țigla era o felie de lut așezată pe o
 coapsă și îndoită până când se usca în soare
 așa că marginea acoperișului avea un aspect rupt,
 ca și cum o tânără gazelă a păscut din liziera pădurii
 rumegând zarea.
 au făcut și o groapă de gunoi pentru faianța ieftină a
 cerului.
 De-a lungul streșinii, arcadele în șir
 semănau cu intrările de la Colosseum
 în care ar putea apărea un leu, sau un gladiator cu o
 armură de doi metri și jumătate,
 sau o ființă de 1.8 metri cu fața pictată a

unei doamne romane simandicoase.
 Albinele nu s-ar fi instalat
 în acele nișe concave, deasupra camerelor noastre,
 nici păsările nu ar roi. Cum poate un tânăr sclav
 să plătească camera și masa cu o centură,
 cu peria de păr, cu două săbii scurte.
 Ei pun un acoperiș deasupra capului, împotriva
 fulgerelor, și excremente - fără jenă, e un material
 abundent și durabil.
 Fac gesturi străine, nici cuvinte familiale nu au...
 și sub acel acoperiș l-au bătut lung cu niște săbii
 tocite
 care dor cel mai tare.

Model dorind să doarmă

Era un loc uman. De o parte și de alta femeii și
 bărbați tineri țineau în mâini lucruri făcute de
 om, inventate pentru viață.
 Unii căscau
 prin intermediul gurilor deschise,
 cerând o odihnă separată și singulară
 mult mai puțin încordată decât precizia oricărei flori
 captate de pânza lacomă.
 Nu existau flori; fiecare buchet era aranjat
 pentru a completa obiectul picturilor.
 Se înțelegea că morții nu se mai puteau apleca
 deasupra
 chitarelor sau a cărților, sau să-și întoarcă capul și să
 vorbească, sau să-și plece capul pentru a plânge.
 Eram printre cei lucizi și răbdători care ne mișcam,
 la semnalele șefului, prin sălile largi înțesate cu
 șevalet goale din lemn ornamentat,
 într-o cameră de culoare roșie care adăpostea
 singurul pat și o fereastră, de unde priveam în
 depărtare, încețoșat
 ca și cum ni s-ar fi făcut două desene
 simultan.

Cum Israelul a luat calea spre iad

A fost o călătorie lungă și dificilă.
 Obosit de amestecul de minciuni și sabotaje
 Nu te poți încrede în instincte
 După alegeri, nu-ți vine să crezi că iar ai pierdut
 ai fost înșelat, manipulat statistic
 Procesul este complicat și pervers
 Dezamăgit, nu există nici un cuvânt de spus
 doar un rânjet trist.
 Nimic nu s-a schimbat.

La ce să te mai aștepți?
 Acesta este deja un iad, pavat cu sângele și
 speranța ta.
 Ai prefera să te întorci în pântecul mamei, e mai
 cald.
 Fie ca sufletele nesăbuite să fie mistuite.

Chiar și așa, doresc ca toată lumea să voteze.
 Votați pentru un iad alternativ. pentru rațiune și casă.
 luați parte la construcția infernului nostru viu.

Multe suflete tinere sunt recrutate

(continuare în pag. 24)

Alții se ascund după perdele
 Votați! Meritați o soartă, nu războaie
 Trebuie să continuăm să umblăm în întuneric,
 să căutăm focul iadului și să transmitem urmașilor o
 primăvară improbabilă
 și poate și un răsărit de soare.

Amoralul amor

Când un bărbat ridică vocea
 ea zice că e dragoste, și că dragostea uneori devine
 furie.
 Femeia e gata să iubească un bărbat cu mâinile reci
 care uneori o atinge, vorbindu-i de D-zeu
 Mulți, se roagă după ce te jignesc.
 Scuzele lor par femeii a fi dragoste
 și ele iubesc pe cei care își cer scuze...

Le place să ierte, pentru că ele sunt zeițe
 Ele te iartă pentru că nu se pot ierta pe ele însăși

"Probabil are un demon bun în ea", spun bătrânii
 tribului
 De fapt, femeia e un fluviu care cară totul la suprafață,
 bărci și insulte, pirații sufletului ei, scrisori nedeschise,
 mângâieri pentru înecați...

Ani după ce a fost jignită, femeia nu va vorbi despre
 acel
 bărbat violent
 bătăran, ignorant... nu va recunoaște indecența
 dragostei lor

Toți bărbații mei au fost frumoși, slabi, sportivi, spune
 și mă iubeau când eram
 slabă, cu părul scurt, cu obrații roz, prostuță, în mini,
 nudă, moartă...

Poem japonez

perdele - paravane simple, sadic monoton
 plictisul nenumăratelor candelă - lampioane
 afară ramuri și flori și flori și flori
 pomi cu flori, fluorescență, fluorescența
 zgomotul oglinzilor fără imagini imagini
 fără fețe, sau toate la fel
 și brusc ...geamătul unui ceainic spart

trupul e altceva
 fosilizat, albit de apa fântânilor Zen
 de dorința de a modifica zenul
 sub cerul albastru impecabil
 blue
 Zen și trup, incompatibile mișcări lente
 pe pietrișul lent
 și apoi nemișcare.
 nu pot fi un sfinx
 nu pot iubi
 am nevoie de cineva
 ca mine

Mirarea zeiței

Să fie clar, zeei nu mai sunt generoși
 Peste poduri de sticlă și zgârie nori de beton
 Între șosele largi pline cu automobile
 și ultimul pom de pe planetă
 porumbeii Afroditei pleacă în migrare
 one way

Dar iată o fată frumoasă, pe plaja pustie
 (care se răcește de la o zi la alta)
 trebuie să crească și ea
 în zilele care se scurg monoton

apoi ca un șarpe
 privește la urma ei lăsată în nisipuri
 și nu pricepe cum ea, cea de azi
 și-a terminat tinerețea
 și nu mai are loc
 în scoica ei cea de ieri.

Poem scris cu degetul

Tot felul de voci are omul
 toate-s despre el
 și cine le aude,
 le aude cu toate vocile sale, omul
 se află în gura mulțimii
 și dacă sufletu-i vorbește,
 cineva-l aude
 dar cum să știe el omul
 dacă vorba lui nu-i râsul minții
 sau o fi ea vreun prunc
 al scrisului cu degetul
 pe roua răsuflării
 la porțile nopții...

otrava sufletului

or mai veni și alte nopți
 cu gust de nisip și de lăcuste
 pe buze uscate
 de negăsirea apei
 curg șoaptele prostiei –

iar cei deștepți
 își îmbrățișau iubitele
 doar în zilele rele –

apoi plecau răsând
 lăsându-le carnea pradă
 ciorilor bârfitoare

(din volumul JOY - Traduceri și poezii - Volumul XVIII)

Mihai MANOLESCU

Dorul

La margine de clipă,
Pe-o frunză călătoare,
Cu zbateri de aripă
Fecund tremurătoare,
Sălășuiește dorul,
Prezență diafană
Ce își urmează zborul
Ghidat de-un vârf de pană.

În pași de balerină
Ce cucerește scena,
Cu grații de felină
Ce își supune vremea,
Se-așază la fereastră
Și mă privește-n ochi,
Sădind la mine-n glastră
Sămânță de deochi.

El pleacă mai departe,
Căci are-o listă lungă,
Iar până peste noapte
Mai trebuie s-ajungă
La mii de alte chipuri
Sortite-a fi privite
Și-a scoate din nisipuri
Iubiți... pentru iubite.

Rondelul pașilor pierduți

Pierduți sunt pașii în nisip
Și nu mai sper să-i văd vreodată,
Căci risipiți în marea toată
Să-i regăsesc nu mai e chip.

Furați de vânt au fost odată...
De i-aș mai vrea, măcar un pic,
Pierduți sunt pașii în nisip
Și nimeni nu o să-i revadă.

Poate cândva-ți vei aminti
De-o plajă și de-o lună plină,
Ce-au fost doi martori fără vină
Iubirii pure-a doi copii...
Pierduți sunt pașii în nisip.

Iubire efemeră

Ți s-a oprit un fulg de nea pe buze,
Ca-ntr-un sărut ușor, furat cumva,
De cineva pornit să se amuze
De-ngândurarea, profunzimea ta.

Cu-n gest fugar tu ți l-ai șters cu mâna,
Dorind să te cufunzi din nou în gânduri,
Dar fiii iernii s-ar juca, într-una,
Și fulgi de nea roiesc în aer rânduri.

Sosiți din cer, ei te doresc în grabă,
Cu-a lor iubire pură, efemeră,
Și fără remușcări își văd de treabă,
Până-or muri de-o dragoste rebelă.

Dar chiar și-așa sunt fericiți de-acum,
Acolo unde-i pace și lumină,
Știind că te-au oprit puțin din drum
Și te-au făcut să redevii senină.

Și dacă

Și dacă astăzi te-aș privi
Cum n-am făcut-o niciodată,
Adânc în ochi, și n-ai clipi,
Poate-aș afla povestea toată.

Și dacă-n clipe de tăcere
Ți-aș observa îngândurarea,
Ce cu regrete și durere
Îți mai înnourează zarea,

Poate-aș găsi la întristare
Un leac din dor și din dorință
Și-aș prepara porție mare,
S-o sorbi pe toată cu credință.

Iar după ce tămăduită
Adânc, în ochi te-aș reprivi,
N-ai mai fi-n suflet răvășită,
Iar noi, aievea ne-am iubi.

Ca fulgul

Privește cum ninge afară.
Tristețea ca fulgul se duce.
Curând va veni primăvară,
Cu tot ce-i mai sfânt și mai dulce.

Îți pune acum o dorință
Ce va să se-aștearnă cu timpul,
Căci tot ce ne stă în putință
Cândva își va spune cuvântul.

Iar vântul turbat de va bate
Și-afară de fi-va furtună,
La braț vom pași peste toate
Și fi-vom mereu împreună.

Oana Irina NECHIFOR

IARNA TRISTĂ

Privesc de la fereastră grădinile cum mor,
Florile dalbe care s-au scuturat de-atâta dor
Și via care plânge cu lacrimi de ploaie,
Pământul meu drag sufocat de noroaie.

Mai treceți dragii mei pe la bătrâna vatră,
Lacăt n-am pus la suflet și nici măcar la poartă.
O las așa deschisă, să știți că vă aștept,
Lumină să-mi purtați în ochi și veșnicia-n piept.

CASA PĂRINTEASCĂ

Pe mine să mă căutați la țară,
Acolo unde Domnul e mai sfânt
Chiar dacă veți găsi doar casa goală,
Iar trupul îmi va fi demult pământ.

V-am așteptat amar de vreme sub cerdac,
Cu al vostru tată care lung privea la poartă
Mă răzvrăteam și aș fi dat orice să pot să fac,
Din timpul ce ne fu lăsat, o clipă să nu treacă.

Voi v-ați tot dus căci v-a chemat pământul,
Casa-i abandonată ca un cuib de cuc
Și-n curtea pietruită numai vântul,
Rotește frunzele căzute din bătrânul nuc.

Ferestrele și-au închis ochii-n asfințit,
Mușcatele nu mai zâmbesc a sărbătoare
Iar casa părintească de suflet s-a golit,
Cu voi plecați departe, în lumea asta mare.

IRIS ALB

Iris, floare delicată
În a timpului grădină
Lângă prispa de la poartă
Răspândești a ta lumină.

Te-a lăsat maica, se pare
Când în grabă a plecat
Floare fără asemănare,
Cu vâl alb, înmiresmat.

Astfel, când mă uit la tine
Și parfumul tău îl simt
Maica parcă-i lângă mine,
Chipul pot să i-l ating.

Plăpând ești precum iubirea,
Nobil în tăcerea ta,
Tu ți-ai împlinit menirea,
Ascultându-mi inima!

LUCRURI VECHI

Lucruri vechi, oale, ulcele,
Plămădite din lut ars,
Ce să fac Doamne cu ele?
De la părinți mi-au rămas.

Lucruri vechi, covata spartă,
Ani la rând ea a dospit
Pâinea sfântă și curată,
Care pe noi ne-a hrănit.

Lucruri vechi, securea tatei,
Când lemne el aducea
Din pădure, de departe
Să nu-mi fie iarna grea.

Lucruri vechi, plug ruginit,
Uitat printr-un colț de curte
Știu că mult ai mai trudit
Tras de boi cu stea în frunte.

Lucruri vechi, ștergar cusut
De mâini blânde, pricepute
Când tata n-a mai putut,
Sudoarea i-ai șters pe frunte.

Lucruri vechi, lampă gălbuie,
De lumină nu ai parte
Seri la rând mi-ai dat-o mie
Ca să pot să învăț carte.

Lucruri vechi din iarmaroc,
Icoană sfântă ornată
Lemn cioplit și busuioc
Tu îmi cunoști viața toată.

Casă veche, pereți goi,
Sufletul încet se stinge
Veniți părinți înapoi,
Dorul a-nceput a plânge!

Ilie FIRTAT

Colaie al lui Lipici

Pe Ioana o cunoștea de mică. Era atât de mică..., cred că avea 4-5 ani când se jucau împreună. Apoi, au crescut. Ea mai mult pe lângă poalele mamei-si, el cu tată-său, ba la coasă, ba la prășit sau copăit, ba la cules pe la alții, că ei n-aveau pământ, vorba aia: nici să arunce după câini. De multe ori, seara, când se întorceau de la muncă, istoviți ca vai de mama lor, taică-său zicea cu năduf:

- De, mă, tată, să fi avut și noi un petec de pământ al nostru, n-am mai fi fost nevoiți să ne rupem oasele pe la alții! Poate o da Dumnezeu și mi-l va da cât de curând, dar ce ai să te faci tu?

Și parcă Dumnezeu i-a ascultat ruga. Într-o dimineață ploioasă ca vai de mama ei, tată-său, Gheorghe nu se mai scula din trențele pe care dormea într-un pat făcut din patru pari înfipti în pământ, lângă peretele de la răsărit al cămăruței, pe care bătuseră în cuie câteva uluci și pârmaci. Așa s-a trezit Nicolae singur cuc. Până mai ieri, taică-său îl alinta "Colae". Pe mamei-sa nu și-o amintea decât foarte puțin. Mai mult ca pe o icoană. O femeie frumoasă, cu părul lung și blond, spic de grâu nu alta, ochii parcă de culoarea cerului. Mai ține minte o zi de vară însorită când câțiva țărani împreună cu taică-său au luat-o și au pus-o într-un car și au plecat cu ea. Avea la cap o lumânare aprinsă de care ținea țata Elisaveta, sora tatei. S-a prăpădit și ea acum o vară, otrăvită cu niște ciuperchi.

Alte rude, Colaie nu știa. Tot satul, ba și satele vecine-l știau de Colaie al lui Lipici. De ce Lipici? Habar n-avea! Probabil că porecla i se trăgea de la faptul că era sărac lipit.

Jupân Tănăsie, cel care are cârciumă în mijlocul satului și care are pământ de nici el nu-i mai știe marginile, zicea odată:

- Bă, are ăsta al lui Lipici o privire de te omoară, bă! Ba mai e și harnic al dracului. ăsta ar fi bun de ginere. Eu unu l-aș face, dar ce păcat că am numai băieți, ține-mi-ar Dumnezeu pe acolo, pe unde sunt?

Colaie nu știa decât să muncească. Se scula când se crăpa de ziuă și se culca odată cu găinile. În căsuța lui nu se aprinsese niciodată lampa. Știa ce este aia de la bietul taică-său. ăsta parcă avea o boală cu lampa aia; o ștergea în fiecare duminică și-i verifica fitilul.

- Ce știi tu, bă, tată! Asta-i lampa primită de zestre după biata mamă-ta, odihnească-se în pace pe acolo pe unde o fi!

*

Într-o dimineață de noapte, Colaie se pomenește strigat la poartă de Mărin al lui Sandu din capul satului. Pe Mărin, Colaie-l știa. De altfel, îi știa pe toți

cei din sat, ba mai cunoștea câțiva și din satele vecine.

- Bună dimineața, mă Colaie! Te sculași, mă?

- Aha! Acuși mă sculai. Mă duc în Săliște la Dumitru Constandin la cosit. Dar ce treabă ai cu mine așa de noapte?

- Bă, Colaie, poți să mă ajuți, mă, și pe mine săptămâna de vine la cosit vreo două, trei zile?

- Te-oi ajuta, Mărine. Dar nu pot luni că m-am promis în altă parte.

- Păi rămâne atunci de marți. Mai trec luni seara pe la tine să-ți mai aduc aminte?

- Nu. Marți, când se crapă de ziuă, vin la tine acasă.

- A, nu, vin eu la tine, că fânul îl am dincolo de Olteț.

- Bine, Mărine. Stai, că merg și eu cu tine încolo, până la nea Dumitru.

*

Marți, pe la prânz, Ioana, nevastă de un an lui Mărin, veni cu de-ale gurii. Puse masa pe un prosop la umbră. După ce mâncară, bărbaiții băură câte un găt de apă rece din ulcior și se întinseră un pic pe câte un braț de fân să-și mai tragă sufletul. Ioana își făcea de lucru pe lângă ei și nu se putea abține să nu tragă cu ochiul la Colaie din când în când, mai cu fereală să nu care cumva s-o vadă Mărin.

"Frumos, Doamne iartă-mă, mai e Colaie ăsta!" își spunea în gând, cu un oftat înăbușit.

La amiază Ioana n-a mai venit cu mâncare. Au mâncat ce le-a mai rămas de la prânz. Seara, au venit acasă la Mărin. I-aștepta Ioana cu mâncare caldă. Bărbaiții osteniți s-au pus pe mâncate, parcă nici chef de vorbă nu mai aveau. Ioana îl tot privea pe ascuns pe Colaie și parcă simțea că-i sare inima din piept și că obrăjii îi iau foc. Ba parcă privirile lor se și întâlneau de câteva ori, fără ca Mărin să observe ceva.

- Colaie, te strig eu dimineață. Poate mâine terminăm acolo. Ar mai fi, într-un loc de două zile de cosit, dar aș vrea să-l iau p'ăsta. Poate mă ajuți să-l și car. După masă, ar fi bine dacă ai începe tu, Ioana, să-l întorci pe cel cosit azi. Îl luăm pomăine de dimineață.

- Cum zici tu, Mărine. Pe mâine dimineață, la revedere Ioana!

- La revedere, Colaie! răspunde Ioana, aplecată să strângă străchinile de pe masa mică, unde mâncaseră, scăpând o privire pe sub sprâncene, fără să vadă ai ei.

*

L-a ajutat Colaie pe Mărin cam toată vara și toată toamna la muncă. Jupân Tănăsie, cârciumarul, a și zis:

- Bă, nu-i a bună cu prietenia asta dintre Mărin al lui Sandu și Colaie al lui Lipici!

*

În săptămâna din năntea Paștilor, Gheorghe, un copil al nimănu, pripășit pe lângă casa lui Jupân Tănăsie și de care acesta zisese că-i va da zestre și-l va însura, când îi va veni vremea, cu o fată de seama lui ducând vacile la păscut sus pe deal, a dat de un om agățat cu un cap de funie de-o creacă, în marginea pădurii. Bietul copil, speriat, dă fuga în cârciuma lui Jupân Tănăsie și cei câțiva mușterii ce se găseau pe la mese, cu greu au înțeles despre ce este vorba. Când ajung la locul cu pricina, îl găsesc pe Mărin spânzurat cu funia din capul boilor. Jupân Tănăsie, mai mult pentru sine, a și zis:

(continuare în pag. 28)

- Ce v-am spus eu, că nu-i a bună prietenia asta a lui Colaie al lu' Lipici cu Mărin al lu' Sandu lu' Din?!

*

Mărin, țăran cu stare, fu îngropat după datina creștină, la marginea cimitirului. Biata Ioană l-a jelit cât a putut. Nu avusese copii cu Mărin, lucru pentru care unii o căinau și alții o fericeau. S-a făcut și o anchetă, încercându-se aflarea cauzei pentru care Mărin își pusese capăt zilelor. Nu s-a putut stabili nimic și Mărin a început să fie uitat și de sat, dar ce era mai grav și de văduva lui, Ioana. Ba câte o voce mai răutăcioasă, seara, în fața unei căni cu vin, în crâșma lui Jupân Tănăsie, spunea că la văduva lui Mărin s'aude seara și dimineața de noapte, câinele lătrând; ba unii se jurau că l-au văzut prin capul grădinilor pe Colaie.

- Bă, v-am spus eu, că nu-i lucru curat, prietenia dintre Colaie al lu' Lipici și Marin al lu' Sandu lu' Din?, zicea mai mult pentru sine, Jupân Tănăsie.

*

După ce au trecut cei trei ani de doliu, Colaie s-a mutat în casa lui Mărin, acum moștenită de văduva acestuia. Satul a întors povestea pe toate părțile, ca până la urmă să se plictisească și să-i lase pe cei doi tineri amorezi să-și vadă de treabă.

*

Ioana era fericită cu Colaie. El muncea de dimineața până seara. Pe ea o cam cocolea. Însă de la o vreme, a băgat de seamă că acesta se trezea noaptea din somn, transpirat, ba câteodată bolborosea în somn niște cuvinte neînțelese. Credea că totul se datorează muncii îndârjite pe care acesta o făcea. Ioana i-a zis, într-o seară:

- Colaie, n-ar fi bine să mai fi luat pe cineva să te ajute la muncă? Prea te opintești cu toate și mi-e teamă să nu îmbolnăvești, Doamne ferește, cumva!

- Nu, sunt învățat cu munca de mic, n-am nici pe dracu!

*

- Domnule Șef de Post, vreau să fac o declarație. Mă știți matale, sunt văduva lu' Mărin al lu' Sandu lu' Din, ăla de s-a spânzurat acum patru ani, stau în capul satului.

- Te știu, nu trăiești cu ăla al lu' Lipici?

- Cu el, domn' șef, dar cred că am făcut un mare păcat; de la o vreme am o bănuială, că de aia venii, să v-o spun și dumneavoastră.

- E, ia spune. Stai jos, colo, pe scaunul ăla și spune.

- Domn' șef, Colaie știe ceva de moartea lui Mărin al meu. Se trezește noaptea din somn speriat, vorbește în somn. De câteva ori l-am auzit când îl striga pe nume. Nu e lucru curat, domn' șef, credeți-mă, nu e lucru curat!

După plecarea Ioanei, seful de post își ia ajutorul cu el și merge la casa lui Mărin. Colaie tocmai intra în curte cu carul plin cu lemne.

- Colaie, mergi cu noi până la post. Ne dai o declarație și poți veni să-ți descarci carul de lemne.

Colaie se uită la oamenii legii cam pe sub sprânceană. Atunci, ieși și Ioana din casă. Colaie se uită la ea lung și oftă din băierile inimii.

- Bine, domn' șef, merg. Ioana, tu să nu mă aștepți, poate că eu o să întârzii mai mult.

Colaie pleacă între cei doi. La post, nici nu așteaptă să fie întrebat și începe să mărturisească tot.

- Eu l-am spânzurat, domn' șef. Fusesem cu el la târg în satul vecin. Acolo, l-am tot rugat cu rachiul, până când am reușit să-l îmbăt. Nu de tot. Eu mă prefăceam că sunt

și eu beat. Am mai cumpărat o sticlă pentru acasă. În pădure ne-am oprit și nu l-am lăsat până nu l-am îmbătat rău de tot. Apoi cu funia boilor lui, o ascusesem mai demult acolo, l-am spânzurat. Asta e tot. Am făcut-o pentru Ioana. Blestemat a fost ceasul când am intrat la ei în casă. Am iubit-o, domn' șef, spune Colaie și în colțul ochilor lasă să-i curgă o lacrimă.

- Nu v-am spus eu, că nu-i a bună prietenia dintre Colaie al lu' Lipici și Mărin al lu' Sandu lu' Din?, zicea Jupân Tănăsie, punând rachiul în țoi, de data asta în gura mare.

(urmare din pag. 14)

și blândește plutește în aer! Parcă ar fi un înger. Nu pot uita ce spunea bunica....

"Nu uita, micuțo, îngerii ne veghează și ne păzesc de rău." "Unde sunt, bunico?" "Peste tot în jurul nostru. Ei ne îndrumă, ne călăuzesc în momentele grele și ne ajută întotdeauna." "De ce nu îi vedem?!" "Îi vedem, fetița mamei, în vise, în razele de soare sau îi simțim în locurile liniștite. Îi recunoaștem prin faptul că în jurul lor este multă pace și blândețe."

- Mi-ai amintit de bunica mea. Și ea îmi vorbea despre îngeri.

El, revenindu-și din reverie, zise:

- Unde este îngerul acela?

- A dispărut, dar parcă îl aud cum spunea: „*lubiți-vă mult. Fiți fericiți și uitați pentru totdeauna să faceți rău!*”

- Se poate...

- Ce zi frumoasă! Zefirii ne mângâie fruntea, voarele ne încântă auzul cu susurul lor cristalin. O niște nefirească plutește peste tot. Cerul albastru este o puritate nemaiîntâlnită, iar păsărele cu trilurile lor mângâie auzul și ne desfată sufletele. Pe câmpurile multicolore își revarsă parfumurile.

- Parcă simt și eu o bucurie nefirească! zise el visător.

- Poate această zi este începutul unei noi ere a fericirii în care oamenii se vor întoarce în Eden!

- Poate... dar pari cam gânditoare. Ce este cu tine?

- O voce mi-a șoptit ceva nelămurit.

- Este vocea sufletului. O voce ce vine din adâncul inimii și care ne ajută în momentele dificile ale vieții.

- În sfârșit, când o să-mi mai povestești ceva din timpul bătrânului tău Noe?

- Atunci când va sosi din nou Vestitorul!

- Și eu îți voi povesti despre ceea ce mi-a spus bunica mea Maria.

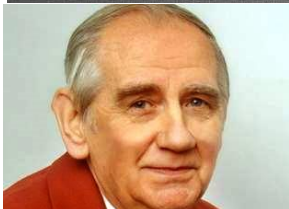
- Maria! Parcă mi se pare cunoscut numele. Nu a fost cumva acea femeie care vindeca multe boli?

- Ba da, a fost fata Anei și a lui Niculaie din Călimănești.

- Din Călimănești, zici?!

- Da, din acel minunat loc binecuvântat de Dumnezeu. Din Călimănești. Dar despre cei doi și despre acest loc minunat o să vorbim mâine.

Vasile MANOLE

PATIMILE UNUI INSTRUCTOR DE FITNESS

Se întâmplă fenomene:
Într-o perioadă scurtă
Una, de la abdomene,
A făcut săraca... burtă.

AUTUMNALĂ

Merg mult toamna prin podgorii
De m-apuc-o nostalgie
Când aud plecând cocorii,
Dar mă consolez c-o „vie”.

PARADOX

„România educată”
Te cam face să înveți,
Cum n-a fost chiar niciodată,
Carte de l-analfabeți.

CREȘTINUL LA SENECTUTE

Cam ieșit din garanție,
Pe Pământ vrea să rămână
În aceeași parohie
Iar pe Domnul îl amână.

BĂTĂUȘII

Au făcut-o prea de oaie,
Cine-o fi având dreptate:
Soața, ruptă din bătaie,
Soțul, de realitate?

RĂZBOI RECE

Soacra l-a-nvățat de bine:
Când vorbește ea, să tacă,
Să-i răspund-apoi, în fine,
Numai după ce ea pleacă.

FILOZOFIA LUI CONFUCIUS

Orișicât ți-ar fi de greu,
Pentru a te împlini,
Stăpânește-te mereu,
Ca să poți tu stăpâni.

MÂNDRIA DE A FI ROMÂN

Deși n-ai fost contemporan
Dar vrei acum să te mândrești
Cu Eliade și Cioran,
Te poți mândri, de îi citești.

DE LA EINSTEIN CITIRE

„Mintea-i ca o parașută”,
Ca savant așa conchide,
Ne salvează, ne ajută,
Numai dacă se deschide.

UNUI ADEPT AL LUI BACCHUS

Să nu-l am pe conștiință,
Că mereu el se îmbată,
I-am făcut azi cunoștință
Cu temuta... Apă Plată.

OMAGIU LUI DA VINCI

Sunt cinci secole de când
Leonardo ne-a lăsat,
Pe Gioconda surâzând,
Un autograf pictat.

AVIZ SCRITORILOR DEBUTANȚI

Fi'ndcă în literatură
Este liberă intrarea,
Cititorii-s în măsură
Să le-probe... consacrarea.

Maria ANASTASIU

Colac de salvare

Iar luna-și lasă trena grea de ape
ca pe-o cortină când actorul moare,
marea a ieșit la vânătoare
și spuma mării dreașă e cu lapte.

Azi valurile parcă-s înnodate,
iar luna – smeadă și îngrozitoare –
n-o vezi cum șade ca un drob de sare,
cu nasul cârn și buzele crăpate?

Căci vântul, vai, arzându-și toți cărbunii,
mai sus ridică poalele furtunii,
să mă înec sub petecul de mare.

Iar tu, plivind la rădăcina lunii,
aruncă-mi-o, la marginile lumii,
ca pe-un colac gigantic de salvare!

Și

Și soarele topindu-se ca ceara,
și ziua smulsă iarăși de pe os,
și vântul îngânându-se cu marea,
și fundul mării orb și-ntunecos,

și apa mai sărată decât sarea,
și fluxul ca un șarpe lunecos,
și seara mult mai lungă decât vara,
și umbra albă-a unui albatros,

și viața mai frumoasă ca o moarte,
și moartea – un salcâm fără miros,
și valul ca o pagină de carte,
și cerul urmărit de sus în jos,

și tu – asemeni cu acestea toate
și decât toate astea mai frumos.

Urcușul

Să mai vorbim și de munte,
nu vezi că eu vorbesc numai de mare,
am o obsesie cu marea,
muntele, nu știu de ce, nu mă inspiră,
e prea nemișcat ca să mă miște.

Stăm aici la poalele muntelui (ne ținem de fustele lui)
și-l urcăm, de jos în sus, cu privirea,
în fond, ce e muntele – o mare întoarsă pe dos,
uite, așa cum ți-aș băga eu acuma mâna pe guler
și ți-aș întoarce cămașa,
cum ți-am întors sufletul pe dos și ți l-am pus la uscat
pe o creangă a soarelui

(ce, nu știai - soarele e un copac,
iar razele lui sunt crengile),
ți-am întors, deci, sufletul pe dos când ți-am spus că
te iubesc,
nu-ți face griji, ți l-am și călcat că era numai cute,
nu, nu în picioare, l-am călcat cu fierul încins,
vezi cât e de cald acuma, frige.

Stăm amândoi pe-o rână a muntelui, trăgându-ne
sufletele

– trăgându-ni-le, adică cum?

– adică, uite așa, le-am legat cu sfoară
și le scoatem la plimbare, prin aerul rece, ca pe niște
zmeie

– e frumos și la munte, nu crezi,
frumusețea asta impersonală taie respirația cu
precizie de bisturiu,
uite, o taie așa de fin că poți să faci coli de hârtie din
răsuflările mele

– și să scriu ce pe ele?

– Lasă că nu trebuie să scrii ceva neapărat, deși sunt
destule subiecte și aici

și-n stânca aceea, uite, o peșteră,
ce-ar fi să dăm nas în nas cu un pustnic,
unul din aceia nevăzuți – cine știe câți s-au și
împiedicat de noi deja,
foiesc munții aștia de sihaștri, n-auzi,
bate vântul și îi răscolește ca frunzele, îi ia pe sus de
slabi ce sunt,

le foșnesc bărbile-n vânt,

nu trebuie să-i vezi, ascultă-i numai,
e sezon de pustnici, vin la iernat de pe coastă,
atât de greu e muntele de ei că, în curând, o să se
dărâme

ca un pom cu prea multe roade.

– Mai avem mult de urcat?

Alta era dacă luam noi muntele frumușel la pas, îl
isprăveam vreodată,
dar așa, numai cu privirea, e imposibil,
te dor rău ochii (nu picioarele),
e greu, habar n-ai cât e de greu să privești un munte
întreg,
cap-coadă.

Vântul acesta îmi răscolește gândurile ca pe frunze,
mi le întoarce de pe o parte pe alta,
hai mai bine să ne adăpostim, să ne ascundem în
barba unui pustnic nevăzut

(să ne facem nevăzuți, cu alte cuvinte),

păcat, vezi, ar trebui să existe pustnici și la mare,
nu doar la munte,

sau există doar că nu i-am văzut noi, fiindcă acolo stă
cel mai nevăzut pustnic din lume –

pe malul mării singurul pustnic este Dumnezeu.

Marea inspiră poezie, muntele expiră tăcere,
până una-alta, pe aici nu prea ai după ce întoarce
capul,
trebuie să mergi cu privirea înainte, să nu cazi în
prăpastie

– ce se întâmplă dacă îți cade privirea-n prăpastie?

(continuare în pag. 31)

(urmare din pag. 30)

– ce se întâmplă dacă îți cade privirea-n prăpastie?
 – nu știu, trupuri de oameni căzuți s-au mai găsit, dar
 priviri niciodată,
 și se descompune privirea, acolo rămâne,
 să îngrășe carnea muntelui ruginit
 odată cu ultimele frunze de toamnă.
 Nu te uita în jos, uită-te numai în ochii mei,
 întoarce-ți gândurile căzute de toamna trecută, ca
 frunzele, cu lopata,
 și scutură-te de cele de azi,
 aici nu ai după ce întoarce capul și, totuși, tu mi-ai
 întors sufletul pe dos,
 mi-ai sucit mințile cum ai suci gâtul unei vrăbii,
 de ochi ca ai tăi fug pustniciei prin crăpăturile munților,
 de se fac nevăzuți –
 tu ar trebui să fii nevăzut, să nu te pot vedea decât eu
 și Dumnezeu,
 dar, câteodată, și de El mi-e teamă,
 să nu Se uite mai atent la tine și să te ia
 înainte de vreme.

Privirea mea te suie de jos în sus, te încolăcește ca o
 pădure,
 mă dor ochii de atâta privit,
 de atâta urcat și coborât pe versantul abrupt al trupului
 tău,
 o viață am să urc și tot nu-mi ajunge să te privesc
 cap-coadă.

Ca un urcuș pe o cârcă de munte,
 tu îmi dai febră musculară
 la mușchiul inimii.

Ana-Mirabela DIACU

O formă de adăpost

Ascunde-mă acolo unde
 doar cântecul toamnei mai știe
 cine sunt cu adevărat.
 Pregatește-mi adăpost
 în inima pădurii -
 voi dansa cu lupii
 în nopțile geroase de iarnă
 și te voi aștepta cu aceleași brațe calde
 când orașul acesta înghețat și trist
 își va ninge regretele
 peste turlle reci
 și felinarele stinse

Un alt fel de oameni

Oameni,
 Oameni ce pășesc încet
 Atunci când toată lumea e în goană.
 Ei privesc cerul înstelat
 Și gânduri veșnic freamătă în tâmplele lor.
 Oameni care mai simt
 Și își poartă inima în piept
 Cu grijă și cu prețuire
 Ca pe o bijuterie scumpă și rară.
 Îi vezi de la fereastă
 Plimbându-se în mijlocul nopții
 Pe străzile pustii.
 Oameni fără frici,
 Doar cu credințe,
 Cu iubiri și doruri.
 Pentru ei stelele încă ard
 Și cerurile se deschid.
 Pentru ei,
 Pentru poeți.

Eul cosmic

În sângele meu e o noapte de reverie
 de trăiri și emoții, de calm și pace.
 Prin vene îmi curge năvalnică
 o noapte fără sfârșit,
 o noapte de vară tulburătoare și înmiresmată.
 Mi-e inima o planetă necunoscută.
 Privește-mă bine:
 în suflet port un univers întreg
 vezi tu stele licărind în ochii mei?

Anotimpuri

Am mâinile reci și ierni în păr
 Ninsori din răstimpuri mă știu
 Dar în inimă...
 În inima îmi arde
 O nesfârșită vară
 Din focul ei
 Eu despre tine scriu

Adăpost nocturn

Vântul adie prin ierburi;
 Printre florile de cires
 Îngerii își ascund privirile
 Și urmăresc pașii străini.
 Cât zburc până aici
 Ce drum întortocheat!
 Prin părul meu despletit
 Șoaptele tale își caută adăpost
 În palma ta, sufletul meu
 Își află pentru totdeauna somnul.

Mónika TÓTH

sub pielea pământului

sub pielea pământului
 cresc în fiecare zi:
 o picătură de minune
 un strop de rouă
 o silabă cocoșată
 un cuvânt auriu
 o literă bronzată
 un zâmbet cu parfum de primăvară
 sub pielea mea
 crește o poezie cu aripi tăiate.

tu îmi ești drag

Suntem trei:
 eu, poezia și pisica.
 Tu îmi ești drag.
 Venele-mi sunt pline cu versuri
 despre tine.

azi

luna își face selfie
 cu un măr verde

iubire

casă pustie
 doar parfumul iubitei
 pretutindeni

tristețe

furtună de Noiembrie
 amărăciune-n suflet
 bucuria s-a dus

zâmbetul tău

e tare frumos zâmbetul tău
 mi-ar plăcea să stau întotdeauna
 în colțul buzei tale

soartă

ars pe față de suferință
 aștept sărutul dulce al vieții
 la poarta singurătății

despre poezie

s-a născut
 o poezie
 cu nas mic
 buze groase
 obraji două ridichi
 și ochi înlăcrimați
 stă în pat
 printre jucări
 și flori așteptând botezul

pierdere

te-am pierdut
 printre visele toate
 bătute de vânturi -
 am din nou inimă goală

noapte bună

Noapte bună, speranță!
 Te veghează stelele, luna,
 vântul cel obraznic,
 cerul flămând,
 mâinile mele cu miros de
 pâine caldă.
 Să dormi lin!

am adunat

am adunat
 ani de zile
 am adunat
 litere mici și mari
 silabe și grase,
 vesele și triste
 înalte și scunde
 să-mi fac și eu o vilă,
 cu multe etaje,
 frumos decorate,
 ca a ta la munte
 mie mi-a ieșit
 un castel pe hârtie

dragoste

Ne ținem de mână
 de parcă am ține niște chifle calde,
 ne uităm în ochii celuilalt
 căci nu există ceva mai atractiv de văzut
 - ai dat-o- n bară
 - și eu
 - te iubesc
 - o să-ți treacă.

Mihai Iunian GÎNDU

ULTIMUL ROL

...A intrat de fiecare dată într-un rol.

A jucat, a râs, a plâns, chemat la marele joc al vieții.

A urcat pe scenă, tremurând de emoție, o emoție pură, aproape adolescentină. Fiindcă a făcut-o de fiecare dată pentru voi.

Voi, cei mulți, spectatorii. Admiratorii. Oamenii.

Și a făcut-o în numele artei. Căci ce este mai sublim decât arta, ce ne cheamă cu cântec de sirenă să ne smulge din viețile noastre banale, din cotidianul absurd, pentru a ne ridica pe cele mai înalte culmi, pentru a ne ajuta să respirăm aerul înălțimilor?

Pentru a ne face să fim asemeni zeilor?

Ce dă culoare vieții, ce conferă farmec dimineților triste, încețoșate, în care ne-am pierdut identitatea, în care ne-am rătăcit față de noi înșine?

Ce altceva decât arta?

...Un rol. Un rol de saltimbanc trist, de clovn care trișează pentru a smulge un zâmbet copiilor din primele rânduri.

Un rol de soț furios, de corporatist blazat, de pianist sinucigaș.

Un rol în care poți fi oricine și poți face orice, un rol care te ajută să ieși în afara timpului, să îți ridici ochii către Infinit, chiar dacă ești doar un sărman prizonier al planetei Pământ.

Zâmbești, râzi, plângi, tremuri, visezi. Fiindcă este rolul vieții tale, în care urmezi o carieră, iubești o femeie, devii părinte, urci pe un munte, te închini într-o biserică.

Simplu, natural, fără emfază - și totuși atât de complicat. Fiindcă rolul vieții este cel mai greu.

...Un rol în care te iei la întrecere cu destinul, în care pășești, de pildă, pe o scenă de teatru, transfigurat, ardent, divin.

Cerurile se deschid deasupra ta, dar în egală măsură stai pe o trapă care duce către lad.

Aceasta ne e condiția de muritori imperfecti, supuși păcatului, viciului, blestemului. Chiar dacă avem, de multe ori, aspirații celeste.

Suspendați între Cer și Pământ, iubind și urând.

Sperând și deznădăduind.

Dând viață și ucigând.

O scenă, da, o scenă!

Întreaga butaforie pentru artist, vă rog!

Acum, căci actorul nu poate să mai aștepte.

El se află pe Pământ cu o misiune, una înaltă, nobilă, în care spiritul domină, iar poverile trupului contează prea puțin.

Misiunea de a face lumea să zâmbească după Hiroshima.

Să renască, să fie vie, să iubească.

Chiar și după un Holocaust.

Să vă facă mai buni, pe voi, spectatorii, dar în egală măsură să se înalțe și el însuși, artistul aflat în misiune. Fiindcă este un proces viu, interactiv, și nu o demonstrație.

Fiindcă actorul iubit de Dumnezeu vă iubește, la rândul-i, nespus de mult.

Pe voi.

Voi, cei mulți, spectatorii. Admiratorii. Oamenii.

Vrea să vă dăruiească dreptul la eternitate.

...Un rol. Căci ce este un rol, decât speranță?

Dar ce este speranța?

Acel resort tainic, intim, care ne face să zâmbim chiar și după ce am fost batjocoriți.

Acea minune, acea magie.

Speranța este, poate, un fel de pașaport către o fericire pe care nu știm sigur dacă o vom atinge, dar undeva în interiorul nostru credem că o merităm. Și ea ne ține în viață.

Pentru a duce povestea mai departe, pentru a perpetua o specie care a știut să guste și sublimul, nu doar decadența.

Acel simbol cu care omul a înfruntat moartea.

...Avem nevoie de o poveste specială pentru a trăi, de o fabulă modernă, fiindcă altfel, încrâncenați, crispați, falși, ne vom rătăci în nimicnicia existențelor noastre fade, ne vom pierde propria identitate.

Avem nevoie de reprezentarea artistului și de scena de teatru, de sala de cinema, de galeria de pictură, de bibliotecă, pentru a evada în eternitate...

Avem nevoie de el, așa cum și el are nevoie de noi.

Fiindcă fără noi, e ca un pește ieșit în afara apei.

Se sufocă, nu poate să trăiască. Dar ce au făcut oamenii?!

Și-au vândut sufletele pe nimic, au deviat de la misiunea lor inițială, și-au trădat eul.

Pentru bani, pentru funcții, pentru interese meschine.

Pentru lucruri atât de mărunte și de trecătoare, încât n-ar merita efortul nici măcar să le amintești.

Dar ei asta au făcut. S-au închinat diavolului, s-au vândut, au sacrificat totul pe altarul banului și al puterii deșarte.

Au apărut noi generații, îndreptate cu bună-știință către asta, desensibilizate, mercantile, egoiste.

Totul, pentru "a te realiza în viață".

Dar ce înseamnă, cu adevărat, a te realiza? N-ați înțeles.

Iisus n-a avut nici dolari, nici funcții.

Și a fost cel mai bogat om din lume.

Atât de bogat, încât ne-a lăsat și nouă pentru mai bine de două milenii din preaplina înțelepciunii sale.

...Ce ați putut să faceți? L-ați sacrificat pe artist pentru târfă, pentru patron, pentru bancher.

Ați ucis mitul nemuririi pentru gloria deșartă.

(continuare în pag. 34)

...Iată, actorul pășește, plângând, pe scenă.
Plânge în hohote, se zguduie de atâta plâns.
Fiindcă e ultimul său rol.
Cel mai greu și cel mai important dintre toate.
A iubit odată cu voi, a pus pasiune în tot, în atingerea
femeii, în escaladarea muntelui, în vuietul stadioanelor...
A râs și a plâns, fiindcă nu e altceva decât un om, ca și
voi. A simțit, a respirat, a dorit.

Însă acum a venit momentul de adio.

Trebuie să lase în urmă această lume imperfectă,
pentru a se dedica eternității, pentru a gusta magia
absolutului.

Ultimul popas, eliberarea sunt ca și cum ai decola cu
un avion de pe o pistă: mai auzi pentru câteva momente
huruitul motorului, dar apoi te îndrepti către azimuturi.
Către infinit.

Atât de mult ar fi vrut să-i fiți alături, să vă ia și pe voi!
Să simțiți împreună aerul rarefiat al înălțimilor în care
se avântă vulturii!

Acum, el pleacă, cu o ultimă (și delicată) reverență.

Lasă în urmă o lume plină de pasiune, dar și de
durere, încărcată de magic, dar și de suferință.

Alte și alte generații vin din urmă, cu noi mentalități,
cu noi obiceiuri.

Ce veți alege? Eternul sau trecătorul? Pasiunea sau
cinismul? Iubirea sau egocentrismul?

Ați râs, ați plâns, ați aplaudat la ultimul rol al artistului.

V-au impresionat transfigurarea sa, dăruirea,
veridicitatea.

Aproape că ați fi vrut să urcați și voi pe scenă.

Ați fost unanim de acord că aceasta a reprezentat, cu
adevărat, capodopera, ceea ce transcende timpul,
spațiul, terestrul.

Ați fi dorit, poate, și un bis.

Dar niciunul nu a înțeles că fără participarea voastră,
fără a arunca la coșul de gunoi al istoriei toate bunurile
dobândite, pentru salvarea sufletului, fără profunda
schimbare a eului vostru interior, actorul va avea cel mai
mult de suferit.

Va intra în transă, apoi va rămâne inert pe scenă, livid,
golit de energie, muribund și, mai presus de toate,
neîmplinit. Fiindcă nu-și va putea duce la bun sfârșit
ultimul rol, cel mai greu și cel mai important. Fără voi, îl
va rata.

Și totul va trebui luat de la început, de un alt actor.

Niciunul, am spus? Iată, acolo, parcă, în rândul al
doilea...

Cineva a strâns în mâini biletul și i-a promis artistului
că-l va urma.

Pentru că ultimul rol trebuie să fie cel mai frumos
dintre toate.

Ionel RUSU

Mai înverzește Doamne, firul de iarbă!

Să nu-l calce cu bocancul vreun creștin cu numele.
Mai întinde Doamne, firul rugăciunii,
De la suflet la suflet,
Ca să nu se oprească din crescut copilașii,
Să nu mi se ducă prea devreme junii.
Mai întinde, Doamne, firul vieții!

Mi s-au arătat poteci

Dinspre obârșii spre noi începuturi
La arborii frați le-am dat binețe,
Ca a lor coroană să nu se prăvălească
peste cărările mele,
Soarele mi-a șoptit printre ramuri,
Ca unui prieten de o viață,
Să mă îndrept spre Țărnul cu lumini,
Ce izvorăsc nevăzute din Chipul Celui Preacurat,
Ca într-un rug ce nu se mai mistuie,
Însă florile mi-au tăiat respirația.

Ajungând pe pajiști brodate

Cu rugi și închinăciuni de amurg,
Păsările cerului m-au rugat să le înțeleg rosturile.
În dimineți cu adieri de luceafăr,
O carte și-a deschis filele nu ca să i le număr,
Ci să retrăiesc frumuseți care vor schimba lumea.
Mai mult, părinții m-au însoțit din umbră,
În penumbră,
Cu stropi de lacrimi și bucurii,
Uitate într-o cămară de taină, ca o ghidușă glastră,
Plină de gânduri și lumini de curcubeu,
Potrivit Așezămintelor firii.

Seară de lumină

Ultimile raze de soare
S-au scurs până acum pe pământ, în ochi și în
suflet,
În fața imperiului de întuneric care ne amenință pe
toți.
Lumina din candeli și din rugi
Alungă tainic închipuirile,
Iar Hristos din cer coboară prin ceaslov în mine,
Cu lumină lină.

Petre RĂU

EMINESCU ȘI POEZIILE SALE PENTRU COPII

Nu intenționez să fac aici o istorie a literaturii pentru copii, dar amintesc totuși că acest gen literar a început să fie cultivat prin secolul al XIX-lea, iar adevărata sa evoluție edificatoare a avut loc în secolul al XX-lea.

Azi există mulți autori care sunt specializați în cărți pentru copii. Există și scriitorii binecunoscuți pentru lucrările lor dedicate publicului adult, care au scris și cărți pentru copii. Desigur, printre ei sunt mulți poeți.

Pentru cine nu a știut asta până acum, deși ar fi îndoielnic, Eminescu a scris și poezii pentru copii. Pe vremea sa nu exista o cultură a literaturii pentru copii așa cum există astăzi, nu exista ea nici în întreaga lume literară decât în faze incipiente, iar la noi cu atât mai puțin. Așa încât, dacă la Eminescu întâlnim astfel de poezii, el le-a creat mai mult ca sigur fără să conștientizeze perfect că o bună parte din poeziile sale vor fi foarte îndrăgite și de copii.

Cert este că, dacă Eminescu ar fi fost invitat să scrie poezie pentru copii, ar fi făcut-o într-un mod excepțional, dovadă sunt minunatele poeme pe care ni le-a lăsat și pe care noi le putem încadra în această categorie.

E foarte dificil să se traseze o linie de demarcație între o lucrare literară care se adresează adulților sau copiilor. De această dificultate ne vom lovi și noi acum când ne propunem să alegem care sunt poeziile marelui nostru poet național care ar fi potrivite și plăcute de copii.

Eu am descoperit în opera poetică eminesciană 15 poeme pe care le pot încadra în categoria celor care ar putea fi pe gustul copiilor. Fără îndoială, ele ar putea fi mai multe de-atât, sau poate mai puține, în sensul că alegerea mea poate să nu fie una riguroasă. Dar asta e mai puțin important, cred eu. Mai important mi se pare că ar fi să le înșiruim aici pe toate acestea alese de mine și să subliniem câte ceva semnificativ din conținutul lor.

Am preferat să le așez în ordine cronologică, din care vom putea desluși într-o oarecare măsură și evoluția creativă a poetului. De altfel, vom observa că ultimele poezii din acest grupaj, cele scrise la maturitatea și apogeul creației sale poetice, sunt și cele mai cunoscute și îndrăgite de marele public.

„**Copii eram noi amândoi...**” (1871) - poemul prezintă năzdrăvăniile pe care le făceau în anii dulci ai copilăriei eul liric și cu fratele său: „*Copii eram noi amândoi, / Frate-meu și cu mine*”. Cât era ziua de mare, cei doi copii cutreierau împrejurimile și se bucurau de libertate deplină, mergând la scăldat la balta cea mare din ochiul de pădure și dând frâu liber imaginației. Însuși titlul poemului face aluzie la vârsta inocenței, perioada tuturor posibilităților,

în care jocul, râsul și voia bună nu aveau margini iar timpul nu era măsurat. Sunt atinse ca teme natura, copilăria, prietenia și dragostea, trecerea timpului ș.a., toate ilustrate prin sentimentul nostalgiei, al melancoliei după vremurile copilăriei.

Totodată poemul prezintă, de-a lungul celor nouăsprezece strofe ale sale, regretul și părerea de rău pentru trecerea acelor vremuri și pentru pierderea fratelui său (se știe că este vorba despre Ilie, cel mai apropiat dintre frații lui Mihai Eminescu): „*Ah! v-ați dus visuri, v-ați dus! / Mort e al meu frate. / Nimeni ochii-i n-a închis / În străinătate - / Poate-s deschise și-n groapă!*”

Finalul poeziei ne prezintă „o cântare veche” care-i sună persistent în urechi eului liric: „*Ah! Îmi îmblă ades prin gând / O cântare veche. / Parcă-mi țiuie-aiurind / Dulce în ureche: / Lume, lume și iar lume!*”

„**Călin Nebunul**” (1875) - într-o operă de inspirație folclorică, Mihai Eminescu versifică într-un lung poem (există și varianta de basm popular) o întregă poveste în care îi avem ca protagoniști pe Călin Nebunul și frații săi, pe împărat cu cele trei fete ale sale și pe vajnicii zmei. În acest basm în versuri poetul a immortalizat pădurea de mesteceni de lângă casa de la Văratec, refugiul său în zilele calde de vară din ultimii 15 ani. Redăm aici doar câteva versuri din cele peste șapte sute câte are poemul, un fragment care pune în evidență cadrul natural feeric în care se petrec peripețiile eroilor noștri: „*În pădurea argintoasă iarba pare de omăt, / Flori albastre tremur ude în văzduhul tămaiet, / Pare că și trunchii mândri poartă suflete sub coajă, / Ce suspină pintre ramuri cu a glasului lor vrajă, / Crengile sunt ca vioare pintre care vântul trece, / Frunze sun ca clopoștii, / trezind ceasul doisprezece, / Și pin albul întuneric al pădurei de argint / Vezi izvoare zdrumicate peste prund întunecând și sărind în bulgări fluizi pe pietrișul din răstoace, / În cuibar rotit de ape peste cari luna zace*”.

Călin Nebunul, împreună cu cei doi frați mai mari ai săi, pleacă în căutarea celor trei fetele ale unui împărat care fuseseră răpite de zmei. Pe parcursul călătoriei eroul nostru întâlnește tot felul de personaje fabuloase, unele-i sunt de ajutor, pe altele trebuind să le înfrunte. Călin, cel mai mic dintre frați, socotit oia neagră a familiei, părea mai prostuț, „șe-dea-n cenușă” și era socotit drept nebun. Însă aventurile prin care va trece și faptele sale îl vor ridica la rang de erou, un adevărat viteaz și un învingător.

„**Crăiasa din povești**” (1876) - poem cu profunde vibrații folclorice, împrumutând parțial recuzita poveștilor populare cu personajele lor fabuloase și mitologice. Titlul însuși trimite la un personaj de basm, aici „crăiasa” întruchipând metaforic o împreunare dintre om și natura mirifică, și ea capabilă de sentimente sensibile. Într-o atmosferă ocrotitoare, de basm, are loc o contemplație în fața naturii fermecătoare, emoționată și ea la vederea unei frumoase copile asemuită cu o crăiasă din povești. Se alătură aici elementele de pastel - descrierile de natură (lacul, florile, câmpia, trestii) cu elementele cosmice (luna, norii, negura), într-un tablou plin de gingășie și emoție, conturând farmecul unei idile pământene:

(continuare în pag. 36)

(urmare din pag. 35)

„Neguri albe, strălucite / Naște luna argintie, / Ea le scoate peste ape, . Le întinde pe câmpie; // S-adun flori în șezătoare / De painjen tort să rumpă, / Și anină-n haina nopții / Boabe mari de piatră scumpă. // Lângă lac, pe care norii / Au urzit o umbră fină, / Ruptă de mișcări de valuri / Ca de bulgări de lumină, // Dându-și trestia-ntr-o parte, . Stă copila lin plecată, / Trandafiri aruncă roșii / Peste unda fermecată. // Ca să vad-un chip, se uită / Cum aleargă apa-n cercuri. / Căci vrăjît demult e lacul . De-un cuvânt al sfintei Miercuri; // Ca să iasă chipu-n față, / Trandafiri aruncă tineri, / Căci vrăjiți sunt trandafirii / De-un cuvânt al sfintei Vineri. // Ea se uită... Păru-i galben, / Fața ei lucesc în lună. / Iar în ochii ei albaștri / Toate basmele s-adună”.

„**Lacul**” (1876) - celebra poezie de dragoste a lui Mihai Eminescu îmbină sentimentul dragostei pentru ființa iubită cu adorația pentru frumusețile naturii. Lacul este locul de visare și de întâlnire, un cadru ideal pentru doi îndrăgostiți. Pe lângă tărâmul feeric predominant oferit de lac, mai apar și alte elemente precum luna (ca element cosmic, care se reflectă tainic în lac), trestiile, luntrea, nuferii, malurile, codrul, dar și vântul care sugerează freamătul și mișcarea în liniștea acestui peisaj mirific. În fapt, poetul își imaginează o posibilă întâlnire romantică cu ființa îndrăgătită, în timp ce natura personificată împărtășește trăirile, emoțiile și stările de spirit alături de poet: „*Lacul codrilor albastru / Nuferi galbeni îl încarcă; / Tresărind în cercuri albe / El cutremură o barcă. // Și eu trec de-a lung de maluri, / Parc-ascult și parc-aștept / Ea din trestii să răsară Și să-mi cadă lin pe piept; // Să sărim în luntrea mică, / Îngânați de glas de ape, / Și să scap din mână cârma, / Și lopețile să-mi scape, // Să plutim cuprinși de farmec / Sub lumina blândeii lune - / Vântu-n trestii lin foșnească, / Unduioasa apă sune! // Dar nu vine... Singuratic / În zadar suspin și sufăr / Lângă lacul cel albastru / Încrcat cu flori de nufăr*”.

Dacă poezia exprimă în prima ei parte dorința intensă de împlinire a visului de iubire, în final aflăm, printr-o confesiune lirică a poetului, despre o trezire la realitatea tristă și dureroasă, visul rămânând neîmplinit. Astfel, trăim, împreună cu eul liric, trecerea terebrantă de la starea de vis la cruda realitate, atingând sentimentul de zădărnici și de însingurare în mijlocul naturii și umbrind parcă întregul decor superb.

Muzicalitatea versurilor, povestea de dragoste imaginată într-un decor unic, un cadru natural ca un adevărat paradis terestru și nu numai, fac din acest poem o realizare artistică de excepție. În ciuda dezamăgirii finale, atmosfera generală pe care o degajă versurile este una de seninătate și calmă resemnare, aceasta datorându-se imaginilor vizuale și auditive ale naturii.

„**Povestea codrului**” (1878) - un poem care, personificând codrul, autorul ne oferă o reprezentare fantezistă și ingenioasă a acestuia, imaginându-l ca fiind un împărat. Poetul slăvește codrul cu dragoste nețărmurită, iubindu-l așa cum își iubește propria iubită. Auzim vocea eroului liric, aflat într-o dispoziție ludică, care exprimă trăirile, sentimentele de melancolie și de dragoste pentru codru și persoana iubită, și o altă voce, cea a codrului, care-i contemplă pe cei doi îndrăgostiți. Sunt reamintite astfel momente fericite din copilărie. Redăm aici doar trei strofe dintr-un total de treisprezece: „*Împărat slăvit e codrul, / Neamuri mii îi cresc sub poale, / Toate înflorind din mila / Codrului, Măriei-Sale. // Hai și noi la craiul, dragă, / Și să*

fim din nou copii, / Ca norocul și iubirea / Să ne pară jucării // ... // - O, priviți-i cum visează / Visul codrului de fagi! / Amândoi ca-ntr-o poveste / Ei își sunt așa de dragi!”.

Vom întâlni cerbii maiestuoși în rol de curteni la împărăția „Măriei Sale” codrul, iepuri - iuți pe post de crainici, privighetori cooptate în orchestră, izvoarele susurătoare care spun povești, albine plecate în pribegie și furnici aliniat ca niște armate disciplinate - elemente fanteziste care atrag prin pitoresc și firească bucurie izvorâtă dintr-un cadru de blând amuzament.

„**Fiind băiet păduri cutreieram**” (1878) - poemul surprinde un episod din adolescența eului poetic, reînviind zilele fericite pe care le-a trăit atunci când, lipsit de griji, pierdea mult timp în mijlocul naturii, se lăsa cuprins de magia și cântecul pădurii paradisiace din preajmă. „*Fiind băiet păduri cutreieram / Și mă culcam ades lângă izvor, / Iar brațul drept sub cap eu mi-l puneam, / S-aud cum apa sună-ncetșor / Un freamăt lin trecea din ram în ram / Și un miros venea adormitor. / Astfel ades eu nopți întregi am mas, / Blând îngânat de-al valurilor glas. // Răsare luna, -mi bate drept în față: / Un rai din basme văd printre pleoape, / Pe câmpi un vâl de argintie ceață, / Sclipiri pe cer, văpaie preste ape, / Un bucium cântă tainic cu dulceață, / Sunând din ce în ce tot mai aproape... / Pe frunze-uscate sau prin naltul ierbii / Părea c-aud venind în cete cerbii. /*

Alături teiul vechi mi se deschise: / Din el ieși o tânără crăiasă, / Pluteau în lacrimi ochi-i plini de vise, / Cu fruntea ei într-o maramă deasă, / Cu ochii mari, cu gura-abia închisă; / Ca-n somn încet-încet pe frunze pasă, / Călcând pe vârful micului picior, / Veni alături, mă privi cu dor. // Și ah, era atâta de frumoasă, / Cum numa-n vis o dată-n viața ta / Un înger blând cu fața radioasă, / Venind din cer se poate arăta; / Iar păru-i blond și moale ca mătasa / Grumazul alb și umeri-i vădea. / Prin hainele de tort subțire, fin, / Se vede trupul ei cel alb deplin”.

„Băietul”, ocrotit de lumina lunii - divinitatea astrală a nopții, se lasă purtat în lumea visului și a basmelor, ascultă sunetul dulce al apei, freamătul crengilor și este vrăjît de mirosul binefăcător al pădurii. Visarea blândă îi aduce chipul zânei al cărei frumusețe farmecă totul în jur. Pădurea, nimfa din vis, melancolia de care se lasă cuprins, vârsta sa de adolescent aparținând unui trecut fascinant ce și l-ar dori reînviat, toate converg spre regretul pentru acea lume și acele momente unice.

„**Rugăciune**” (1878) - este o poezie religioasă, în stilul binecunoscut al rugăciunilor populare, rugăciunea propriu-zisă purtând pecetea tristeții, a resemnării caracteristice poetului în anumite momente ale existenței sale zbuciumate. Poemul este considerat ca fiind una dintre cele mai frumoase rugăciuni întâlnite în creația marilor scriitori ai lumii. El este renumit și prin aceea că a fost ales și recitat în limba română de către Papa Ioan Paul al II-lea în anul 1999, în Piața Sfântului Petru din Roma. Poezia abundă în termeni caracteristici limbajului bisericesc, are un ton ușor elegiac iar sentimentul dominant este cel de smerenie.

(continuare în pag. 37)

În acest poem este invocată Fecioara Maria, poetul numind-o, în spirit popular, "crăiasă". Termenul de „crăiasă” este unul care pe meleagurile noastre are conotația de reprezentant de seamă, de persoană față de care poporul are o mare considerație. Venerând-o și așezând-o peste cetele îngerești, poetul o investește cu titlul de „regină peste îngeri”. De fapt, poetul îi atribuie calități ale divinului, "lumină, dulce, clară", cu privirea "adorată", deci poate fi "scut de întărire / și zid de mântuire". Ea sălășluiește în înălțimi cerești, de unde își coboară "numai privirea": "Crăiasă alegându-te / Îngenunchem rugându-te, / Înălță-ne, ne mântuie / Din valul ce ne bântuie: / Fii scut de întărire / Și zid de mântuire, / Privirea-ți adorată / Asupra-ne coboară, / O, maică prea curată, / Și pururea fecioară, / Marie! // Noi, ce din mila sfântului / Umbră facem pământului, / Rugămu-ne-ndurărilor, / Luceafărului mărilor; / Ascultă-a noastre plângeri, / Regină peste îngeri, / Din neguri te arată, / Lumină dulce clară, / O, maică prea curată / Și pururea fecioară, / Marie!"

„Colinde, colinde” (1878) - poemul este situat în categoria acelor creații eminesciene care exaltă momente de înălțare sufletească prilejuite de marile sărbători ale creștinismului. El redă atmosfera unui timp aparte, al cântecului și al sărbătorii. Universul uman surprins de poet este reprezentat de băieți și fete ale căror gesturi demonstrează dragostea pentru Dumnezeu. Poemul este de fapt singurul colind scris de Mihai Eminescu. Rămas cu numai două strofe (inițial au fost proiectate mai multe), poemul, în versuri duioase, cuprinde toată esența marii sărbători a creștinătății, Crăciunul: „Colinde, colinde! / E vremea colindelor, / Căci gheața se-ntinde / Asemni oglinzilor / Și tremură brazii / Mișcând rămurelele, / Căci noaptea de azi-l / Când scânteie stelele. // Se bucur copiii, / Copiii și fetele! / De dragul Mariei / Își piaptână pletele. / De dragul Mariei, / Și al Mântuitorului, / Lucește pe ceruri, / O stea călătorului”

„O, rămâi” (1879) - și în acest poem legătura dintre om (poet) și natură este una strânsă. În tabloul inițial pădurea, personificată la cote maxime (capătă chip uman, pare o ființă plină de rațiune și compasiune, percepe trecerea dureroasă a timpului, are tendința de a îmbătrâni la fel ca omul etc.) vorbește direct cu eul liric, într-o nedisimulată comuniune. Întreaga amintire este legată de copilăria poetului. Într-o invitație plină de afecțiune și cu adânci ecouri emoționale („O, rămâi!... / Te iubesc...”), vorbele ei îl cheamă, îl înțelege, îl ocrotește și-l încântă cu universul ei tainic și plin de vrajă: „«O, rămâi, rămâi la mine, / Te iubesc atât de mult! / Ale tale doruri toate / Numai eu știu să le-ascult; // În al umbrei întuneric / Te asemăn unui prinț, / Ce se uit-adânc în ape / Cu ochi negri și cumiști; // Și prin vuietul de valuri, / Prin mișcarea naltei ierbi, / Eu te fac s-auzi în taină / Mersul cârdului de cerbi; // Eu te văd răpit de farmec / Cum îngâni cu glas domol, / În a apei strălucire / Întinzând piciorul gol // Și privind în luna plină / La văpaia de pe lacuri, / Anii tăi se par ca clipe, / Clipe dulci se par ca veacuri»- // Astfel zise lin pădurea, / Bolți asupra-mi clătînând; / Și uieram l-a ei chemare / Ș-am ieșit în câmp răzînd. // Astăzi chiar de maș întoarce / A-nțelege n-o mai pot... / Unde ești, copilărie, / Cu pădurea ta cu tot?”

În partea finală eul liric intervine cu răspunsul său asupra problemelor pe care i le-a adus codrul la cunoștință. El nu mai înțelege la fel ca în copilărie șoapta vrăjită

a pădurii și regretă că maturitatea, viața și grijile l-au îndepărtat definitiv de candoarea și mirajul de care se bucura odinioară.

„Freamăt de codru” (1879) - un poem în care natura, ca ipostază a eului liric, se împletește perfect cu sentimentul de dragoste. Poetul îndrăgește atât de mult natura, încât rămâne strâns legat de vraja ei. Ea, natura, este reprezentată de codrul cu copacii săi cu ramuri bogate, lacul cu oglinda sa lucitoare, florile, crângurile, gârla și izvorul cu „apa somno-roasă”, păsări (pitpalac, cuc, mierle, presuri), dar și de elementul cosmic soarele care se reflectă prietenos în apele cu luciri mirifice. Relația dintre toate acestea și eul liric justifică întregul dialog cu vietățile codrului. „Tresărind scânteie lacul / Și se leagănă sub soare; / Eu, privindu-l din pădure, / Las aleanul să mă fure / Și ascult de la răcoare / Pitpalacul”.

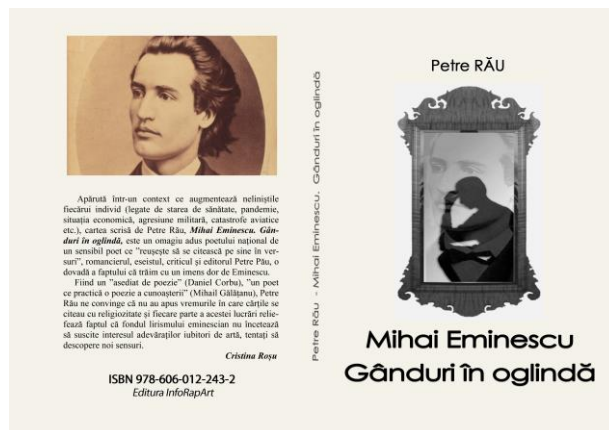
Codrul, devotat prieten, cu toată cuprinderea lui, participă cu înțelegere și mângâiere la supărarea și tristețea poetului părăsit de iubită.

În cele opt strofe ale sale poemul dă glas sentimentelor determinate de o iubire rămasă în trecut și de participarea naturii la amintirea dureroasă a chipului drag al iubitei. Dacă primele șase strofe sunt strict legate de natură, care participă activ, ultimele două prezintă senzația de tristețe pe care o simte eul liric. Izvorul trăiește nostalgia oglinzii chipului iubitei în apa sa curgătoare, creatoare: „Se întreabă trist izvorul: / - Unde mi-i crăiasa oare? / Părul moale despletindu-și, / Fața-n apa mea privindu-și, / Să m-atingă visătoare / Cu piciorul?”

Discursul eului liric se încheie cu o chemare nostalgică a iubitei dispărute, în singurătatea romantică, plină de poezie: „De-unde ești, revino iarăși / Să fim singuri”.

(va urma)

(Din volumul „Mihai Eminescu. Gânduri în oglindă”, editura InfoRapArt, 2022)

George DIMITRIU

Mileaua și storceaua

În cele ce urmează vă voi povesti una dintre călătoriile mele prin Delta Dunării, ținutul în care fiecare localitate are ciorba specifică, locul unde majoritatea canalelor au fost săpate pentru a se ridica diguri. Numit și „Paradisul Sălbatic al Păsărilor”, teritoriul, unic în Europa, face parte din patrimoniul UNESCO.

Am pornit din Sulina, alături de fii mei, cu șalupa pe Canalul Busurca, într-o excursie prin Delta de Sud, având ca țintă localitatea Sfântu Gheorghe. Lângă arborii stufoși de pe mal, apa legăna nuferi galbeni. Ceva mai încolo, ramurile uscate ale unor copaci, stufărișul, arbuștii colorați în verde-crud și frunzele verzi-muștar ale nufierilor albi se reflectau creț în apa neagră, curată totuși față de cea din Dunăre. De fapt, doar fundul canalului era negru. După un timp apa acestuia a devenit mov, contrastând cu stufărișul acompaniat de nuferi albi.

Ceva mai încolo Busurca s-a ciocnit cu Canalul Împutița, numit așa datorită emanațiilor de hidrogen sulfuros. Pătrunși pe Canalul Roșu-Împutița, am trecut pe lângă o zonă patrată de rațe sălbatice și pavată cu nuferi. Sub apa mov se vedeau tulpinile acestora, în timp ce ici-colo sălcii pletoase răsăreau din stufăriș. În apropiere, nuferii albi stăteau la taclale cu cei galbeni, priviți de reflexia unui arbore stufos în apa ce devenise indigo. Florile lor, mănunchiuri de superbe petale albe, ascuțite-n vârf, aveau pistilul galben și stăteau rezemate pe frunze. Câteodată acestea din urmă se lăsau inundate, iar florile, în acel caz, păreau că plutesc. Nuferii galbeni, dotați cu flori mici, își țineau arogant tulpina înaltă deasupra apei. Din loc în loc, câte o floare albă de nufăr se scremea să iasă din apă. Canalul, mărginit de stufăriș, se lărgea pe alocuri, parcă pentru a permite nufierilor să se desfășoare. Din păcate măștile, obligatoriu de purtat, atenuau mirosul Deltei, zona formată din canale, lacuri, grinduri (părți de uscat) și baltă propriuzisă (vegetație cu rădăcinile aflate sub apă).

După un timp canalul s-a lărgit și am ajuns la primul lac, Roșulet. Decorat cu plauri (bucăți de mal desprinse, care plutesc) purtați de vânt, luciul de apă își expunea nemărginirea. În fața noastră trona un plaur uriaș iar apa, verzuie, se lăsa încrețită de valuri mici și împodobită pe alocuri cu „nestemate albe” de lumină. În malurile acoperite cu stuf se zărea o deschizătură care sugera existența unui canal.

Am pornit prin el, însă-n scurt timp ne-am trezit pe-un luciul de apă imens - Lacul Roșu, unul dintre cele mai mari din Deltă. Valuri discrete, late, nesfârșite, defilau prin fața noastră. Malul lacului pe care vântul putea ridica apa la peste 2 m abia se zărea. Eram la 5 km de mare și la 30 de minute de Caraorman (Pădurea Întunecată). După ceva timp, am întrezărit deschizătura-n stuf ce anunța un

canal.

Ne-am îndreptat către ea și am intrat pe-un luciul de apă îngust (cât barca), mărginit de stufăriș, însă într-un minut ne-am trezit în alt lac, Balanova. Acesta, mic, găzduia lângă un mal Hotelul Plutitor Hidroturism - o construcție cu etaj, imensă, folosită pe vremuri de Secretarii de Partid. Cam șifonat, cu vopsea căzută pe alocuri, hotelul se hodiea de fapt pe Canalul Cordon Litoral, canal care săgeta o margine a lacului.

Am continuat pe acel canal larg, săpat pentru crearea digului care a permis electrificarea localității Sfântu Gheorghe. În scurt timp am trecut pe lângă Lacul Tătaru, acoperit din belșug cu stuf, lac pe care toamna pescarii „dau la știucă”. După o vreme, am zărit pe digul ce găzduia un drum precar, pietruit, vaci păscând în preajma unui țarc. Malul celălalt devenise sterp și purta de asemenea un țarc, continuat c-un culoar îngust, din bărne, care conducea către două bărci. Probabil c-așa fuseseră trecute animalele canalul, pentru a li se permite să se ospăteze. Am descoperit după un timp o punte jalnică, părăsită parcă, pe care scria „Bac de Trecere”. Funcționa pe baza unui scripete, fusese inscripționată cu „Primăria Sf. Gheorghe”, și-mi dădea senzația că m-am întors în timp. Ceva mai încolo, doi copaci răsăreau din pământul sterp, alburii, vegheați de-o egretă ce plana peste dig. Alte două egrete, albe, și-au luat zborul la trecerea noastră pe lângă malul sărac în vegetație. După o vreme am văzut nuferi, stuf, și am ieșit în Brațul Sfântu Gheorghe, în apropierea localității cu același nume.

Satul, numit de genovezi San Giorgio, fusese inițial pe malul celălalt al fluviului. În zare, Dunărea verzuie, largă, se-ngusta brusc, lăsând doar un culoar pentru evadarea spre mare. Am trecut în revistă un ponton inscripționat cu „Poliția de Frontieră” și un frumos hotel plutitor, așezat la umbra unor sălcii, iar apoi am cotit la stânga, pentru a intra într-un golf bine adăpostit, lunguieț. Am parcurs zona lacom cu privirea: în dreapta se zăreau câteva blocuri, în timp ce-n partea opusă se desfășura prelung golful, glazurat cu șalupe și cu bărci. Pe mal trona o clădire frumoasă, albă, cu linii maro, ce dispunea de două etaje și de-un acoperiș din stuf. Nu departe se zărea o casă cu acoperiș somptuos, stufos, pe care se odihneau trei umflături cilindrice lungi, terminate cu geamuri. Malul micului port te nântâmpina c-o alee lungă, pietruită. După o oră și jumătate de la plecare am ancorat în Sfântu Gheorghe, satul locuit odinioară mai mult de refugiați politici proveniți din Mama Rusie. Ni s-au oferit patru ore pentru a vizita localitatea, însă-mi dădusem deja seama că nu erau foarte multe de văzut. Plaja sălășluia departe – s-ajungea acolo doar cu niște tractorașe cu remorcă care circulau rar. După ce-au coborât ceilalți turiști l-am abordat pe „barcagiu”, un tip corpolent, cu o față încurajatoare:

- Ce-o să faceți tot timpul ăsta?

- Îmi pierd și eu vremea pe-aici!

- Atunci v-angajez eu! Vreau să vedem vărsarea Dunării în mare și Insula Sacalin.

- OK. În douăzeci de minute plecăm!

Am purces așadar într-o excursie-în-excursie, care avea să dureze mai bine de două ore. Fiind

(continuare în pag. 39)

singuri, renunțaserăm la măști pentru a ne delecta cu parfumul Deltei. Pornind cu viteză spre mare, am remarcat că „deschizătura” din țârm se lărgea văzând cu ochii. Pe malul opus se aciuase o plajă îngustă pe care se bronzau puzderie de cormorani, pelicani, pescăruși. Șalupa brăzdase valurile cu viteză, așa că-n mai puțin de 10 minute eram în locu-n care marea și fluviul își împletesc culorile - ajunseserăm în singurul loc din România în care Dunărea se varsă natural în mare. Valurile-și făceau mult mai bine simțită prezența, iar vântul bătea cu putere. Se zărea sălbatica și îngusta plajă Sfântu Gheorghe, cea mai lungă din țară, în timp ce lângă noi un pescăruș plutea discret, lăsându-se purtat de valuri. Marea se gățise cu straițe turcoaz-verzui, în ton cu cerul nepătat de nori.

Ne-am întors pe fluviu, admirând un pescăruș ce plana maiestuos deasupra noastră. Pe malul drept se zăreau case acoperite cu stuf, turla mare a unei biserici și un turn închis la culoare, despre care ne-am propus să aflăm mai multe la întoarcere. Am trecut apoi pe lângă un ponton elegant, alb-albastru, inscripționat cu „SFÂNTU GHEORGHE”, vecin c-un mănunchi de blocuri relativ noi.

În scurt timp am pătruns pe un canal destul de larg, mărginit de stuf, bine ascuns de vegetația bogată de pe malul Dunării - Gârla Turcească. Pe fostul braț secundar al fluviului apa devenea lutoasă pe-alcouri. După vreo jumătate de oră ne-am trezit într-o zonă cu vegetație ciudată - un fel de iarbă înaltă răsărea din apă, vegheată aerian de tot soiul de păsări. Mai apoi iarba s-a rărit, cedând locul lichidului. Navigam cu viteză mică pe lângă vegetația tot mai rară, inundată parcă, printr-o zonă numită „milea” (tisură, „apă tulburată” în ucraineană). Nu mai văzusem niciodată un asemenea peisaj. Tulburător! Apa stăpânea totul, deranjată doar de câteva pâlcuri de iarbă printre care pluteau grațios lebede albe. După puțin timp se puteau vedea doar fire răzlețe de iarbă, rahitice parcă, precum barba unui adolescent. Ajunsesem în Laguna Sacalin, adică-n mare.

Insula Sacalin, cel mai nou pământ european (și-a dublat lungimea în ultimul secol), se zărea în stânga - un fel de linie a orizontului, neagră. Pripășită în Marea Neagră, la mică distanță de țârm, insula exemplifică avansarea Deltei în mare - nu peste foarte mult timp, în acea zonă își va face apariția un lac. De altfel, atunci când apele scad Sacalin devine peninsulă. Zona a fost declarată Rezervație a Biosferei, așa că este interzis accesul turiștilor - observarea insulei se poate face doar de la distanță. Un pelican se lăsa legănat de valuri lângă șalupă, sfidând-o parcă. Se vedea fundul mării, astfel că ambarcațiunea s-a oprit, pentru a nu se împotmoli. Folosind binoclul din dotare am studiat, pe rând, zburătoarele de pe insula virgină, în mare parte lipsită de vegetație: țigănuși, lebede, chire, păsări limicole.

După o vreme am părăsit zona insulei și am revenit în superba milea, admirând lebedele ce treceau grațios printre pâlcurile de iarbă. Remarcaserăm chiar și două egrete albe, dintre care una decisese să se-ntreacă cu noi. Am continuat călătoria pe Gârla Turcească, în paralel cu egreta, egretă care ne-a tăiat arogant calea după un timp. La câteva minute după ce avuseserăm norocul să trecem la mai puțin de 2 m de-un stârc cenușiu, am ajuns la Sfântu Gheorghe.

Aveam la dispoziție două ore, așa că decisese să

luăm un dejun pescăresc la un local de pe malul golfului. Am început cu storceag de sturion (scuzați pleonasmul), o specialitate locală, gustoasă și supăciorbă ucraineană. Legume fierte, câteva bucăți de „dinozauri ai Mării Negre”, smântână - vizual părea un fel de ciorbă de burtă, iar gustul era divin. Un deliciu! În farfuriile cu forme piscicole au locuit apoi cu chirie pești prăjiți și „triumphiuri” de mămăligă.

După masă am continuat plimbarea pe alea pavadă cu pietre, către ulițele satului. Acestea, din pământ lutos, se lăsaseră deseori locuite de case acoperite cu stuf - chiar am remarcat una aflată în construcție, cu acoperișul decupat în dreptul ferestrelor mansardei. Străzile arătau jalnic: nici măcar nu se delimitau de trotuarele purtătoare de iarbă, trotuare pe care aveai posibilitatea să întâlnești bărci ce păreau eșuate. La ieșirea din localitate am zărit misteriosul turn înalt, închis la culoare. Era farul - o construcție metalică modernistă, formată din două prisme triunghiulare răsucite. Cu o înălțime de vreo 50 m, este unul dintre cele mai înalte faruri de pe litoralul Mării Negre. S-au mai lăsat remarcate: un vehicul cu trei roți ce se prefăcea că-i motocicletă, Căminul Cultural și Centrul de Informare Ecologică.

Ne-am imbarcat și am părăsit satul, descoperind pe Dunăre semnul maritim de ieșire din localitate. Semăna cu cel rutier, însă purta o bandă turcoaz în care înota un pește. Ne-am întors pe-același traseu, constatând deja deplasarea unui plaur în Lacul Roșuleț. Pe Canalul Busurca, cerul decorat cu nori se oglindea fără greșală-n apă, împletindu-se cu reflexia stufului, chiar sub frunzele mirate de nufăr. O imagine ireală! Pe la prânz reveniserăm la pensiune, așa c-am avut timp să ne lăsăm mângâiați de razele Soarelui pe plaja Filipka din Sulina.

Fragment din cartea „Prin mirifica Europă”, în curs de apariție la Editura Cristian PlusArt.

(urmare din pag. 17)

Fericirea...

Niciodată nu s-a gândit la asta. Până acum, pusese în puzzle-urile sale bogății, puteri ce asigurau succesul și grația, sau puteri ce aduceau distrugere și sărăcie, dar niciodată... emoții.

Fericirea... De ce nu a găsit-o nicăieri, indiferent de câte regate vizitate?

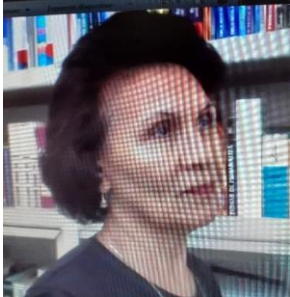
Atunci meșterul a înțeles: fericirea nu o găsești, ți-o construiești singur.

Ei, bine, cititorule, ți-a plăcut secretul meu? Sper că nu te-ai plictisit iarăși.

Și tu, la fel ca meșterul, ești maestrul propriului tău puzzle (stai liniștit, nu ai puterea asta pentru că ai făcut cine știe ce înțelegere cu vreo zână nebună). Puzzle-ul tău e puzzle-ul vieții, existenței tale. Iar tu ești meșterul lui, cel mai priceput meșter al lui. Și datoria ta este să îl umpli de piese frumoase, indiferent că, poate, în unele locuri, vor exista și piese ale tristeții. Importantă e piesa din centru - piesa fericirii.

Tu ai acea piesă?

Eugenia-Lucica DELCEA

LECTȚIA DE ISTORIE

Cea mai frumoasă lecție de istorie
am auzit-o de la bunicul meu,
Constantin P. Matreșu*.
Când recita *Doina*
lui Eminescu,
totul devenea solemn.
Niciodată nu-i dădea glas
șezând.
Niciodată nu uita
un cuvânt.
Niciodată nu ne privea
Când recita.
Își trecea privirea
arzândă în jur,
o trecea
dincolo de ferestre.
Nu juca teatru.
Totul era simțire,
întă simțire!
Când rostea
„Ștefane, Măria Ta,
Tu la Putna nu mai sta...”,
ridica mâna,
plimbând arătătorul în aer,
invocând salvatorul.
Nu o făcea pentru impresie,
dar trăia așa de profund
mesajul *Doinei*,
încât uita de noi,
se elibera, parcă,
de propria sa trăire.
La ultimele două versuri:
„Îndrăgi-i-ar ciorile
Și spânzurătorile!”,
tonu-i devenea poruncitor,
trupu-i de bătrân
căpăta splendoarea măreției,
ca totul să se termine
cu o lovitură
de pumn
în masă.
Trăia un triumf!
Se așeza tăcut.
Un zâmbet vag,

devenea tăcut.
Luați aminte!
acesta era sensul.
Doar bunica rupea tăcerea:
-„Da’ o zîseși, unchiașule,
o zîseși, de!
În loc să citești
Sfintele Cărți Bisericești.”
-„Zi-o și tu, dacă poți!
Păcatele tele.
Asta e cea mai bună
Rugăciune!”
Un amănunt
demn de reținut:
Bunicul avea patru clase,
nu mai mult.
Eu nici acum nu știu
Doina lui Eminescu,
cuvânt cu cuvânt,
să o recit, ca el,
nici atât!
Dar când aud
Imnul României,
îmi dau lacrimile,
și printre ele
îl văd
pe bunicul meu recitând
Doina de Mihai Eminescu,
pe care el o numea
De la Nistru pân’ la Tisa.
Târziu aveam să aflu
titlul corect.
Și cât am căutat-o!
În veci va rămâne
în sufletul meu
asocierea aceasta:
bunicul și *Doina* lui Eminescu!
Ce ne-a sădit în suflet
nu poate fi șters vreodată!

*Constantin P. Matreșu (1901-1983), Primar liberal
(1933-1937) și cântăreț bisericesc - comuna Lița, Județul
Teleorman.

Marius-Sorin ENACHE

Dosarul Anghelescu

1949, 21 octombrie, ora 23:52 – una dintre cele mai grele ierni de până acum. Doi agenți reușesc să prindă unul dintre capetele crimei organizate din orașul Timpurii. Urmează interogatoriul.

Romeo Anghelescu, zis Bulină în interiorul organizației criminale, stă liniștit pe scaunul din camera călăilor dreptății. A primit o țigară cu filtru portocaliu și un pahar din plastic cu apă rece ca gheața. Nu l-au lăsat să-și poarte sacoul și nici să-și păstreze pe cap pălăria, din teama că ar putea ascunde ceva dăunător sănătății celor din jur. E cunoscut drept un personaj temperamental, lipsit de scrupule. În seara aceasta, totuși, pare un individ calm, nepăsător. Câțiva parteneri de afaceri au fost capturați împreună cu el, câțiva au fost executați de revolverele usturătoare, el a scăpat din cauza valorii sale pentru câteva nume mari. Cu fiecare fum scos, mai bea o gură de apă și mai pufnește din nări. Scaunul nu-i e confortabil, frigul i-a învinețit degetele groase. Privirea e fixată asupra celui alt scaun din spatele mesei, cel gol. Liniștea nu-i place, dar parcă e o gură proaspătă de aer.

Dintr-odată, ușa groasă din metal se deschide până la perete într-un mod neprietenos. În camera de interogatoriu pătrund doi indivizi, amândoi de o construcție similară - masivi, înalți și cu priviri aspre. Amândoi sunt îmbrăcați elegant, cu paltoane și pălării negre. Nu arată prea obișnuit și deloc ca cei ce l-au prins.

Intrigat, Romeo își stinge țigara în puțina apă ce-a mai rămas în pahar. Se uită la ei și le rânjește. Începe să bată ușor cu degetele, aleatoriu, pe masa rece și deloc prielnică pentru o adunare între prieteni.

Cei doi se despart, unul dintre ei mergând în colțul mai întunecat al încăperii. Acolo, își împletește mâinile deasupra curelei din piele și își lasă privirea în pământ. Celălalt își dă pălăria jos, și-o pune pe masă și se așează în fața inculpatului.

- Să ne ierți liniștea de până acum, dar noi nu obișnuim să vorbim prea mult cu oameni ca duminică. Noi obișnuim să le aducem liniștea și pacea.

- Dar, domnul meu, sunt foarte liniștit și chiar împăcat acum, spune Romeo lăsând capul pe spate. Singura mea dilemă este că nu știu cine sunteți și ce reprezentați.

Romeo își schimbă poziția și se apleacă deasupra mesei, pune mâinile pe ea și se uită atent la cel din fața sa. Cum să discut cu dumneata când n-am și eu în minte un... nume?

- Treaba ta nu e să-mi pui mie întrebări. O să mi te adresezi cu „Dârzea”, nu te privește cine suntem. Noi deschidem discuția, noi primim răspunsul, noi o încheiem.

- Bine, domnule Dârzea cel ferm.

Romeo începe să râdă ușor, amuzat de „apelativul” pe care urmează să-l folosească asupra domnului. Așa facem, cum vrea domnia ta.

Dârzea nu acceptă nici măcar această batjocură

ușoară, așa că într-o fracțiune de secundă palma lui este direct peste obrazul lui Romeo. Nu-l lovește puternic, doar îl avertizează prietenește.

- Nu uita, Anghelescule, aici noi tragem sforile, nu tu. Nu ești invincibil, nimeni nu e. Nivelul tău de „colegialitate” urmează să dicteze mila noastră.

Surprinzător, Romeo nu se mai simte atât de liniștit. A mai avut de-a face cu porcușori, care mai de care, dar ăștia... ăștia sunt altceva. ăștia nu iau mită, nu le e frică de moarte și cu siguranță tăbăcesc piei mai mult decât bine. Din nefericire, cu siguranță că le dau foc acelor piei după ce că le mai și tăbăcesc. Cu toate astea, nici Romeo nu e mai prejos. Știe să-și controleze emoțiile și are în plan să facă asta, orice s-ar întâmpla, nu-l va face nimeni să cadă în genunchi.

- Să știți, domnul meu dârz, că trebuie să vă purtați mai frumos dacă vreți să colaborăm. Nu are rost să aruncăm amenințări... până la urmă suntem oameni.

Romeo își îndreaptă spatele și împinse pieptul înainte. Haideți, să mă întrebați ceea ce doriți să aflați. Și, o secundă, dacă se poate să-mi oferiți o țigară?

Dârzea își scoate pachetul de țigări din palton. Scoate din el două țigări, una dintre ele ducându-se prin aer către Romeo. Mai trage de una din pachet, se uită către colegul său ce dă din cap că nu.

- De ce crezi că nu ești legat, Romeo Anghelescu? De ce crezi că ai atât de multă libertate într-o cutie metalică de chibrituri?

- Hm... pentru că nu e-n natura voastră de oameni să chinuți alte ființe. Un foc?

- Greșit, răstește Dârzea printre dinți. Nu ne e frică de tine, Bulină. Cu toată sinceritatea, frica provocată de tine în oraș e strict legată de slugile tale. Ei au făcut tot, tu doar ai dat din gură dintr-o vilă luxoasă. Nu tu sânge pe mâini, nu tu prezență fizică prea deasă. Dârzea îi aruncă o brichetă zgâriată și veche.

- Mințile slabe au nevoie de minți luminate, nu?

Romeo ia bricheta care a căzut pe masă și își aprinde țigara. Trage un fum strașnic din ea și-l expiră ușor înspre tavan.

- Știi care e problema? Mulți dintre ei sunt tineri, nu mai mult de 20 de ani. Ți-ai format un imperiu pe spatele bătuților de soartă care caută un scop în viață. I-ai trimis să omoare, să fure și să bage spaimă în oameni. N-oi avea tu sânge pe mâini, dar ai sufletul încărcat de oase fărâmate, nenorocitul!

- Dragul meu, le-am dat o șansă. Nu i-am forțat, i-am îndrumat și ei au acceptat. Zic să-i arestezi pe ei toți, nu pe mine.

Pe fața lui Romeo se formează un mic zâmbet în colțul gurii.

- La rândul meu, am fost ca ei, dar am urcat în „grad”. Începe să râdă copios.

Dârzea se ridică de pe scaun și începe să facă pași mici către scaunul lui Romeo. Își pune țigara între buze și trage din ea, apoi cu mâna dreaptă îi ridică agresiv capul lui Romeo. Dacă mai răzi, ți-o bag pe gât, îi spune Dârzea mânios, gata s-o faci la prima mișcare greșită care urmează din partea lui.

Capul organizației criminale tace și se uită cu ochii larg deschiși la Dârzea. Ce schimbare de situație, își spune el.

Tot cu pași mici, parcă tactici, domnul cu îmbrăcă-

(continuare în pag. 42)

(urmare din pag. 41)

minte întunecată se întoarce pe scaun. Cu o voce blajină, suspicioasă, îl întreabă pe Romeo următorul lucru: Ce pedeapsă crezi că ți se cuvine?

Asta-i bună. Mai nou nu știi nici cum să aplice „le-gea”? După mintea lui, Romeo putea scăpa basma curată și de data asta. Soarta, totuși, pare să aibă alte planuri.

- Hai să-ți împart o povestioară, poate îți mai trece teama, nu? Îi spune Dârzea, uitându-se fix în ochii acestuia. Vrei, da? Nu accept un refuz!

Acum e rândul lui Dârzea să râdă.

- Spune-mi, domnule dârz, povestioara dumitale. Chiar m-ai făcut curios. Mai dă-mi te rog o țigară, să pot să fiu atent.

- Gata cu țigările, taci din gură și ascultă bine ce urmează să spun. Ochii lui Romeo se fac din nou mari. Acum doi ani de zile, un băiat a fugit de acasă. Starea lui materială nu era deloc bună atunci, așa că s-a dus să-și găsească norocul. Tatăl a fost foarte, foarte supărat. Nu a dormit nopți întregi, nu a mâncat și aproape că a murit de sete. După câteva zile, se trezește cu niște agenți la ușă, cică băiatul e mort. Cineva l-a împușcat când a încercat să-i fure din casă. Acel cineva era Virgil, unul dintre mai marii mafioți ai orașului, dușmanul tău de domeniu. Virgil le-a spus domnilor că băiatul ăla a fost trimis nu pentru a fura, ci pentru a-l ucide în somn. Mai era sigur și de identitatea cui l-a trimis. Tu. Știa că tu l-ai trimis. Știa că tu mânărești mințile tinerilor. Parcă inima lui Romeo s-a oprit instantaneu. Nu avea cum să nege un asemenea fapt, pentru că el se simțea în primul rând vinovat din cale afară. Oricât de bine s-ar putea stăpâni, nu s-a lovit niciodată de așa ceva.

- Eu... Dârzea îl întreabă violent.

- Te-ai gândit vreodată că n-o să-ți poată merge așa la infinit? Te-ai gândit vreodată că nu doar tu te poți răzbuna pe alții, ci și alții se pot răzbuna pe tine? Vremea ta a luat sfârșit, nenorocitele. Asta e pentru toți copiii pe care i-ai măcelărit indirect, pe care i-ai stricat, pe care i-ai corupt, și mai ales, asta e pentru fiul meu care n-a avut o altă șansă mai bună la momentul respectiv.

„Colegul” lui Dârzea își scoate revolverul din haină și-l întoarce cu mânerul către acesta. El se duce și îl apucă, apoi se întoarce la masă. Speriat din cale afară, Romeo începe să transpire, în ciuda gradelor scăzute din cameră, și respiră tot mai greu.

- STA! Stai, stai, stai, te rog din suflet, domnule! Nu trebuie să mă omori... nu trebuie să ajungi ca mine. Te rog, lasă-mă să trăiesc, închide-mă în carceră, nu mă mai lăsa să văd lumina soarelui, dar doar lasă-mă în viață!

Dârzea trage de cocoșul revolverului pentru o percutare mai ușoară și îndreaptă țeava către capul lui Romeo.

- Fără băiatul meu viața mea e un nimic. A fost cel mai bun lucru pe care l-am făcut, și tu l-ai luat de lângă mine...

Cu degetul pe trăgaci, acesta apasă și-l nimereste pe Romeo fix deasupra ochilor. Sunetul asurzitor aproape că le-a spart timpanele celor doi indivizi rămași pe plaiurile omenești. O altă bubuitură se aude atunci când trupul celui ce-a fost Romeo se izbește de podea.

Cu o anumită tristețe în privire, Dârzea își lasă mâna în care ține revolverul să cadă pe lângă paltonul său. Știa că n-o să se simtă împlinit după ce va lua viața unui om atât de nemernic, dar nu credea că urmează să se simtă în halul ăsta. Parcă nici lumina care învăluiește camera

asta nu-și mai are rostul, fiecare secundă ce trece stingând-o din ce în ce mai mult. Pierdut în gânduri, Dârzea este trezit de vocea prietenului său din colțul camerei, agentul Bălan.

- Ce-am făcut azi pentru tine, Matei, n-o să-mi poți plăti toată viața. Dacă mă prinde cineva sau află cineva de treaba asta la un moment dat, amândoi ajungem ca el. Îți garantez, chiar mai rău. Ce știi sigur, totuși, e că a meritat glonțul ăsta, și e prea puțin pentru el. Te cunosc încă dinainte să se nască băiatul... l-am văzut crescând împreună cu tine. Ține minte, ce-am făcut azi... asta trebuia să se întâmple. Bălan se apropie de cel astăzi poreclit „Dârzea”, și ajungând lângă el, îi pune mâna prietenește pe umăr. Amândoi privesc cadavrul, oftând pe rând.

- Adevărul e, Bălan, că nu suntem cu nimic mai diferiți decât el. Singura diferență e că el e mort, și noi suntem încă aici. Crede-mă, când am tras, parcă i-am furat faptele și le-am năpustit asupra mea...

- Matei, ai făcut-o pentru băiatul tău. Ai eliminat un provocator de daune. Tu îți dai seama câte vieți ai salvat? Câți tineri ai scăpat de la o viață de șarlatani pe post de slugi? Ai făcut un bine. Bălan se așează în fața lui și îl prinde de umeri. Când alții au stat cu mâinile în sân, și mă refer la mulți colegi de-ai mei, tu ai reușit imposibilul. Un simplu sudor cu o dorință de răzbunare, ajutat de un prieten vechi. Ține minte asta.

- Mulțumesc, Bălan...

- Trebuie să dispari acum, ți-am spus, mă ocup eu.

Cei doi ies din camera de interogatoriu și încuie ușa în spatele lor. La ora asta târzie, secția e goală, așa că pot ajunge fără probleme în zona din spatele ei. Acolo, o mașină de tip camionetă îl așteaptă pe Matei.

- Te urci în ea și pleci direct acasă, ai înțeles? N-o să te oprească nimeni cu asta, dar nici tu să nu faci altceva. Drum drept, ajungi acasă, o acoperi cu husa pe care ți-am adus-o ieri și asta e tot. Ai grijă de tine, și nu uita, ai făcut ce trebuie.

- Am înțeles, să ne auzim cu bine...

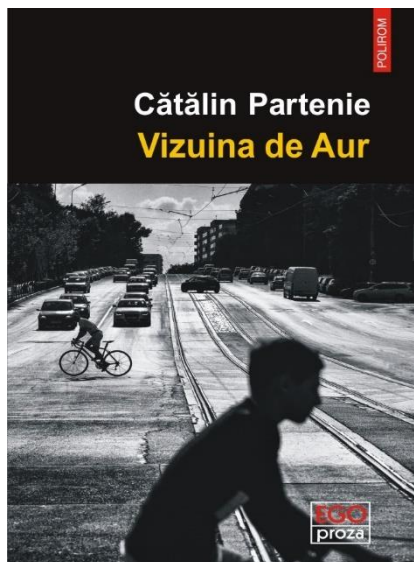
Matei pornește motorul și demarează imediat. Bălan își face drum înapoi către camera cu pricina.

Fără să stea pe gânduri, începe să curețe locul. Asta e cea mai mică problemă, un cadavru ars împreună cu niște mopuri și niște cârpe. Partea riscantă este dosarul pe care a trebuit să-l deschidă ca să-l poată captura pe Romeo Angheliescu. Noroc că inteligența lui a fost mereu un punct forte de-a lungul carierei.

Dosarul Angheliescu - individul a fost găsit ars și împușcat într-o pădure apropiată de casa acestuia. Dovezile găsite în jurul locului unde s-a produs incidentul denotă faptul că victima a fost executată, fiind apoi arsă pentru a se încerca o acoperire a crimei. Nu au fost găsite alte obiecte. Șansele cele mai mari sunt ca această faptă să fie răzbunarea unui adversar, urmează să fie deschise alte dosare pe numele tuturor cunoscuților pentru continuitatea anchetei. Datorită acestui fapt, dosarul prezent este închis și considerat rezolvat.

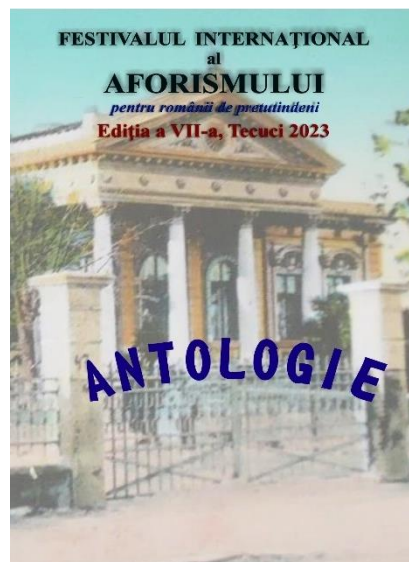
CĂRȚI SOSITE LA REDACȚIE

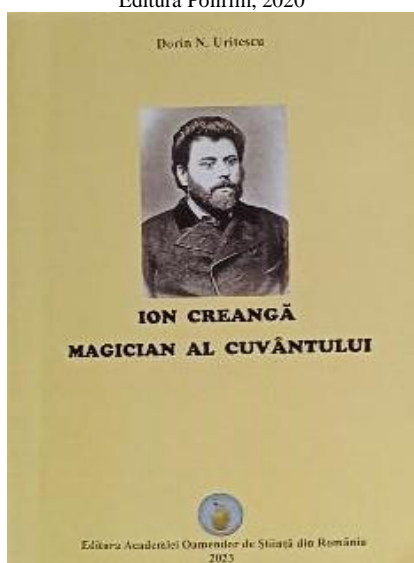
Cătălin Partenie – Vizuina de Aur
Editura Polirrom, 2020

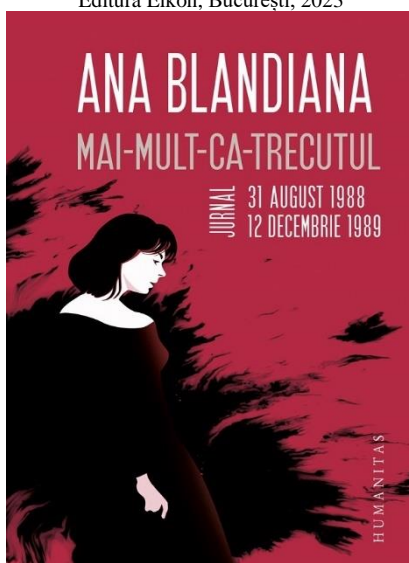
Valeriu Valegvi – Hoinărit ascet prin Capricornia.
Editura Eikon, București, 2023

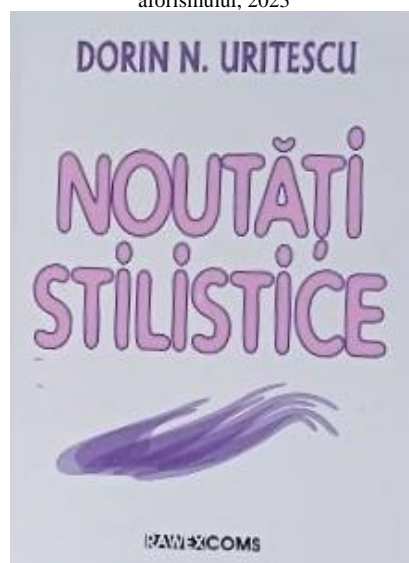
Fundația Pelin Tecuci – Festivalul internațional al aforismului, 2023

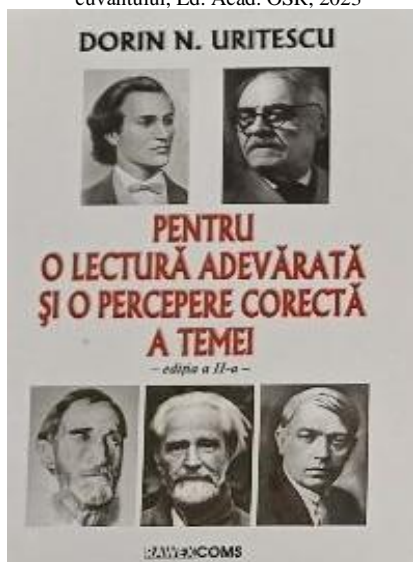
Dorin N. Urătescu – Ion Creangă, magician al cuvântului, Ed. Acad. OSR, 2023

Ana Blandiana – Mai mult ca trecutul
Editura Humanitas, 2023

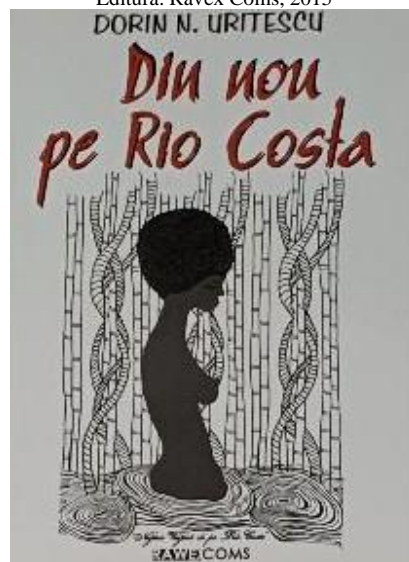
Dorin N. Urătescu – Nouități stilistice
Editura. Ravex Coms, 2015

Dorin N. Urătescu – Pentru o lectură adevărată...
Ed. Ravex Coms, 2014

Dorin N. Urătescu – “Mato-Grosso”-ul social și politic pr, Editura. Ravex Coms, 2015

Dorin N. Urătescu – Din nou prin Rio Costa
Editura. Ravex Coms, 2021

BOEMA

www.boema.edituraboema.ro